

75 éves az

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXVII. évf. 26.

(3801.)

2021. június 27.

Ára 220 Ft

ujember.hu

ujember@ujember.hu

Minden az Úr kezében van

Michael A. Blume apostoli nunciussal beszélgettünk

Michael August Blume SVD érsek, Magyarország apostoli nunciusa május 30-án töltötte be 75. életévét. Születésnapja alkalmából beszélgettünk vele életútjáról, hivatásáról.

– Gazdag életútjának mely állomásaira gondol vissza a legszívesebben?

– Számos állomása volt az életutamnak. A legfontosabb, azt hiszem, a család volt, ahová az isteni gondviselés helyezett: édesapám, édesanyám, akik magyar nagymamámmal együtt gyakorló katolikusok voltak; később megszületett az öcsém és a húgom. Nem mondom, hogy minden tökéletes volt az életemben, de Isten a kegyelmével, különleges szeretetével minden körülmények között arra ösztönöz minket, hogy felismerjük: arra hív, hogy emelkedjünk felül a pillanatnyi problémákon, és egyre inkább Krisztus fényében éljünk. Különösen fontos tapasztalatot jelentett számomra, hogy beléptem a verbiták szemináriumába, és megkaptam ehhez a szüleim támogatását. Meghagyták a szabadságomat, nem akartak helyettem dönteni az életem felől. Aztán jött a papszentelés és a sok kisebb-nagyobb elhatározás, amelyeket meg kellett hoznom, olykor a saját belső késztetéseimmel ellentétesen.

(Folytatás a 9. oldalon)

Fotó: Lambert Attila

Az első eucharisztikus körmenet

Gondolatok Sarlós Boldogasszony ünnepére

Sarlós Boldogasszony ünnepe (hivatalos elnevezése szerint: Mária látogatása Erzsébetnél) magyar és német nyelvterületen hagyományosan július 2-án szerepel a liturgikus kalendáriumban. A Péter-Pálkor kezdődő aratás kultikus tradíciója ehhez a naphoz kötődik: a munkálatokhoz használatos szerszámokat régebben egyes helyeken a pap megáldotta, de helyi hagyományoknak megfelelően sor kerülhetett egyes fűvek megszentelésére is. A komolyabb fizikai erőfeszítést igénylő munkákból az asszonyok is kivették a részüket. Mint ismeretes, a várandós Szűzanya is felkeresi idősebb rokonát, aki szintén kiemelkedő prófétai sarjat hord a szíve

alatt. Mindennapi tevékenységeinek egyre nehezebbé váló elvégzésében akar a segítségére lenni.

(Folytatás a 6. oldalon)

A test útján nyitja meg a lelket

Európa-bajnokság idején, mozgáshiányos nemzedékek felnövekedése kapcsán, egy digitális tanév után, a nyár lehetőségeit mérlegelve, majd a következő tanév elfoglaltságait tervezgetve érdemes elgondolkoznunk arról, vajon mire való a sport. És mire nem.

Szent-Györgyi Albert szerint a sport – ha eszközként használjuk – „a test útján nyitja meg a lelket. (...) nemcsak a testnevelésnek, de a lélek nevelésének is leghatásosabb eszköze. (...)

A játék alatt tanítja meg a sport az embert rövid idő alatt a legfontosabb polgári erényekre: az összetartásra, az önfeláldozásra, az egyéni érdek alárendelésére, a kitartásra, a „tettrekészségre, a gyors elhatározásra, az önálló

megítélésre, az abszolút tisztességre és mindezekelőtt a »fair play«, a nemes küzdelem szabályaira”.

Valóban. Kevés olyan sokoldalúan fejlesztő és egyúttal örömet adó tevékenységet tudunk mondani, mint a sport. Talán még a művészet ilyen.

A mozgás örömforrás, és egyben az idegrendszer harmonikus fejlődésének feltétele. Aki rendszeresen mozog, annak az agya „szebb” világban él.

Az erőfeszítés forrása az önbecsülésnek, az önfegyelmnek, önmagunk felülmúlásának és kézben tartásának, a kompetenciaérzésnek. Aki nem tanulja meg az önfegyelmet, nem lesz képes élni a szabadságával.

(Folytatás a 8. oldalon)

Jézusra emelt tekintettel

*Charles de Foucauld
budapesti kistestvéreinél jártunk*

Kilencedik kerületi, hatodik emeleti lakásukban várnak minket hárman: Gombos Anikó, Horváth Margit Erzsébet és Barbai Nelli, a Jézus Kistestvérei Női Szerzetes Közösség tagjai. A testvériséghez két lakás tartozik: az egyikben kápolna, közösségi tér és konyha található, a másikban a nővérek kis szobái. Jelenleg hárman élnek itt, nemrég utazott tovább egy svájci testvérük.

Az egyszerű, világos kápolnában a jászolban fekvő, mosolygós Kisjézus szobra a testvériség egyik védjegye. A másik a Szűzanyáé, aki nem magához öleli gyermekét, mint ahogyan megszokhattuk, hanem felénk nyújtja. A rendalapító, Magdeleine Hutin egyik meghatározó istenélménye volt, hogy a Szűzanya neki akarja adni a gyermekét, és ő el is fogadta. Kérte a többi nővért, hogy próbálják megmintázni ezt az istenélményt. Így született ez a gyönyörű kis szobor, a testvérek pedig azóta is élnek, hogy Jézus és tanítása nem a miénk, hanem tovább kell adni. „Az egyik kistestvérünk, Horváth Mária Anna sok mosolygós Kisjézust készített az üzenetünk továbbadására és különösen karácsony ünnepére” – mondják örömmel.

Charles de Foucauld (azaz Károly testvér, ahogyan maguk között nevezik a szerzetesek) nagyon szeretett volna közösséget, de 1916-ban úgy halt meg, hogy nem voltak követői. A róla elnevezett Jézus Kistestvérei Közösség férfi ága 1933-ban, a női ága 1939-ben alakult meg. 1923-ban jelent meg René Bazin Foucauld atyáról írt könyve, amely egy csapásra ismertté tette Károly testvért a francia keresztények körében. 1931-ben magyarul is kiadták a kötetet. Az 1960-as években titokban, gépelve jutott el hazánkba René Voillaume atyának, a férfi kistestvérek közössége alapítójának leveleit tartalmazó műve, az *Emberek között*. Ez a két könyv fontos szerepet játszott abban, hogy Foucauld atya szellemisége követőkre talált.

(Folytatás az 5. oldalon)

Egyházmegyei gyermeknap
Nagykálló-Harangodon
8. oldal

Hungaria Rómából
Bemutatták
Tóth Tamás
egyháztörténet
új kötetét
11. oldal

Régészeti feltárás a tihanyi apátság királykriptájában
12. oldal

Ki kell tartanunk az imában a nehézségek ellenére is!

A Szentatya május 19-én az ún. Damazus-udvarban tartotta a szerda délelőtti általános kihallgatást, melynek keretében 34. alkalommal tartott katekézist az imádságról, mégpedig az imádság nehézségeit, a szórakozottságot, a szárazságot és a lelki restséget vette sorra.

Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk. *Kedves testvéreim, jó napot kívánok!*

A Katekizmus sorrendjét követve ebben a katekézisben az imádság megélésével foglalkozunk, és szeretnék bemutatni néhány igen gyakori nehézséget, melyeket fel kell ismerni, és amelyekkel meg kell küzdeni. Imádkozni nem könnyű: az imádsággal sok nehézség jár. Fel kell ismernünk és le kell győznünk őket!

Az első nehézség, amellyel az imádkozó találkozhat, a szórakozottság (vö. KEK 2729). Elkezdés imádkozni, aztán az elméd elkalandozik, körbejárja az egész világot; a szíved itt van, az elméd amott... elterelődik a figyelmed az imádságról. Az imádság gyakran együtt jár a szórakozottsággal. Az emberi elme ugyanis nehezen tud sokáig elidőzni ugyanannál a gondolatnál. Mindnyájan megtapasztaljuk a képeknek és képzelgéseknek ezt az állandó örvénylését, amely még álmunkban is kísér bennünket. És mindnyájan tudjuk, hogy nem jó követni ezt a szétszórtságra irányuló hajlamot.

A koncentráció eléréséért és fenntartásáért folytatott küzdelem nem korlátozódik az imára. Ha valaki nem ér el kellő fokú koncentrációt, nem tud eredményesen tanulni, és dolgozni sem tud jól.

A sportolók tudják, hogy a versenyek megnyeréséhez nemcsak fizikai edzésre, hanem mentális fegyelemre is

szükség van: mindenekelőtt a figyelem összpontosításának és fenntartásának képességére.

Az elkalandozások nem bűnösök, de küzdeni kell ellenük. Hitünk örökségében van egy erény, amelyről gyakran megfeledkezünk, de amely erősen jelen van az evangéliumban. Ezt „virrasztásnak” hívják. Jézus sokszor mondja: „Virrasztatok! Imádkozzatok!” A Katekizmus kifejezetten idézi ezt az az imádságról szóló útmutatásban (vö. KEK 2730). Jézus gyakran figyelmezteti tanítványait arra, hogy józan életet kell élniük, melyet az a gondolat vezérel, hogy ő előbb-utóbb visszatér, mint a völgény a menyegzőről vagy a gazda az útrjáról. Mivel azonban nem ismerjük visszatérésének napját és óráját, életünk minden perce értékes, és nem szabad szétszórtnak elpazarolnunk. Egy általunk nem ismert pillanatban felhangzik majd Urunk hangja: azon a napon boldogok lesznek a szolgák, akiket fíradhatatlannak talál, akik még arra összpontosítanak, ami igazán fontos. Akik nem engedtek a szétszórtságnak, követve minden tetszetős dolgot, ami csak eszükbe jutott, hanem igyekeztek a helyes úton járni, jót cselekedni és kötelességüket teljesíteni. Ez a szórakozottság: képzeletünk elkalandozik jobbra-balra... Szent Teréz ezt a képzeletet, mely ide-oda csatangol az imádságban, „a ház bolondjának” nevezte: olyan, mint egy

bolond nő, aki ide-oda ugrál... Meg kell állítanunk, és óvatosan be kell zárunk.

Másképp kell szólnunk a lelki szárazság időszakáról. A Katekizmus ezt így írja le: „A szív érzéketlen, a spirituális gondolatokhoz, emlékekhez, érzelmekhez sincs kedve. Ez a pusztaság hit ideje, a hité, mely Jézussal marad a kínban és a sírban” (KEK 2731). A lelki szárazság nagypéntekre, az éjszakára, a nagyszombatra, az egész nagyszombati napra emlékeztet: Jézus nincs itt, a sírban fekszik; Jézus meghalt: egyedül vagyunk. Ez a szárazság alapérzése. Gyakran nem tudjuk, hogy mi az oka a szárazságnak: függhet tőlünk, de Istentől is, aki megengedi a külső vagy belső élet bizonyos helyzetét. Az is előfordulhat, hogy fejfájás vagy májbetegség akadályoz meg abban, hogy imádkozni kezdjünk. Gyakran nem igazán tudjuk az okát. A lelki élet mesterei a hit megtapasztalását úgy írják le, mint a vigasztalás és a vigasztalanság időszakainak folyamatos váltakozását: vannak időszakok, amikor min-

den könnyű, míg másokat nagy nehézség jellemez. Sokszor, amikor találkozunk egy barátunkkal, azt mondjuk: „Hogy vagy?” – „Magam alatt vagyok.” Sokszor „magunk alatt vagyunk”, vagyis nincsenek felemelő érzelmeink, nincsenek vigasztaló érzéseink, nem boldogulunk a dolgokkal. Ezek azok a szürke hétköznapiak... és jó sok van belőlük az életben! Az a veszély fenyeget, hogy a szívünk is elszűrjük: amikor ez a „lehangoltság” eléri a szívet, és megbetegíti, és vannak emberek, akik színét vesztett szívvel élnek.

Ez szörnyű: nem lehet imádkozni, nem lehet vigasztalást érezni elszűrve a szívvel! Vagy nem lehet túljutni a lelki szárazságon elszűrve a szívvel! A szívnek nyitottnak és tisztának kell lennie, hogy az Úr fénye bevilágíthassa.

Ha az Úr fénye nem világít be, akkor reménykedve várni kell rá! Nem szabad bezárkózni a szürkeségbe!

Aztán egy másfajta dolog a lelki restség, egy másik tökéletlenség, egy másik rossz

szokás, mely valódi kísértés az imádság és általában a keresztény élet ellen. A restség „egyfajta depresszió, amely az aszkézis lanyhulásából, a virrasztás alábbhagyásából, a szív őrzésének elmulasztásából ered” (KEK 2733). A hét „főbűn” egyike, mert önhittségről táplálkozva a lélek halálához vezethet. Mit kezdjünk hát a lelkesedésnek és csüggedésnek ezzel a váltakozásával? Meg kell tanulnunk mindig járni. A lelki élet igazi fejlődése nem az, ha szaporodnak az eksztázisaink, hanem az, ha képesek vagyunk kitartani a nehéz időkben is: járj, járj és járj! És ha elfáradtál, állj meg egy kis időre, és kezdj újra járni. De kitartóan! Emlékezzünk Szent Ferenc példabeszédére a tökéletes örömről: nem a mennyből hulló végtelen szerencsén mérhető le a szerzetes kiválósága, hanem azon, hogy kitartóan jár-e, még akkor is, ha nem ismerik el, ha rosszul bánnak vele, ha minden elvesztette a kezdetek ízét. Minden szent átment ezen a „sötét völgyön”, és ne botránkozzunk meg, ha naplóikat olvasva fásultan megélt, kedvetlen imaestékről hallunk. Meg kell tanulnunk azt mondani: „Még ha úgy tűnik, hogy te, Istenem, mindent megteszel is, hogy ne higgyek benned, én továbbra is imádkozom hozzád.”

A hívők sosem hagyják abba az imádkozást! Imájuk időnként hasonlíthat Jóbéhoz, aki nem fogadja el, hogy Isten igazságtalanul bánik vele, tiltakozik, és ítélőszék elé idézi Istent.

Sokszor az Isten előtti tiltakozás is az imádság egyik formája, vagy ahogyan az az öreg

néni mondta: „Ha haragszunk Istenre, az is az imádság egyik módja”, mert sokszor a fiú haragszik az apjára: ez az apjával való érintkezés egyik formája; mivel „apának” ismeri el, ezért haragszik rá...

És mi is, akik sokkal kevésbé vagyunk szentek és türelmesek, mint Jób, tudjuk, hogy a végén, miután véget ér a vigasztalanságnak ez az időszaka, melyben néma kiáltásokkal és sok „miért”-tel fordulunk az Ég felé, Isten válaszolni fog. Ne feledkezzünk meg a „miért” imájáról: ez az az ima, amelyet a gyerekek mondanak, amikor kezdik nem érteni a dolgokat; s ezt az élet szakaszt a pszichológusok „a miért-korszaknak” nevezik, mert a gyerek azt kérdegetti az apjától: „Apu, miért...?” „Apu, miért...?” „Apu, miért...?” De vigyázzunk: a kisgyermek nem hallgatja meg az apja válaszát. Az apa elkezd válaszolni, de a gyerek egy másik miéttel jön elő. Ő csak az apja figyelmét akarja magára vonni; és amikor egy kicsit haragszunk Istenre, és elkezdjük mondani neki a „miért”-jeinket, akkor Atyánk szívét nyomorúságunk felé, nehézségünk felé, életünk felé vonjuk. De igen, legyen bátorságokat azt mondani Istennek: „De miért...?” Mert néha jó, ha egy kicsit dühösek vagyunk, mert ez felébreszti bennünk azt az apa-fia, apalánya kapcsolatot, amelyet Istennel ki kell alakítanunk.

És legdurvább, legkeserűbb megnyilvánulásainkat is ő atyai szeretettel fogadja, és úgy tekint rájuk, mint hitünk kifejezésére, mint egy imára.

**Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News**

AMORIS LAETITIA – CSALÁDÉV

Jézus felé fordított tekintet: a család hivatása

Ferenc pápa Szent József ünnepén megnyitotta az Amoris laetitia-családévet. A Szentatya szándéka alapján egy évet szánunk arra, hogy a családban megélt szeretetről kezdetű apostoli buzdításról gondolkodjunk, és elmélyítsük annak tartalmát. A pápai dokumentumról Bognár István, a győri Brenner János Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézet spirituális és dogmatikatanára írt ismertető sorozatot. Ennek következő, az apostoli buzdítás 3. fejezetéről szóló részét adjuk most közre.

Miután alaposan szemügyre vetjük a Szentatyaval együtt a családok jelen helyzetét, most e soron következő 3. fejezetben felidézük az Egyház Tanítóhivatalának a házasságra és a családra vonatkozó néhány lényeges elemét, hogy így – ugyancsak Ferenc pápa szándéka szerint – helyet készítsünk a szeretetről szóló két központi fejezetnek.

Egy személyes élménnyel azonban szeretnék rövid említést tenni. E hónapot Székelyföldön, a csíksomlyói Jakab Antal Házban kezdtem, a Gyulafehérvári Főegyházmegye papjainak továbbképzési programján vettem részt. A kétnapos konferencián, melynek fő témája, célkitűzése éppen az Amoris laetitia buzdítás alaposabb megismerése, életre váltása volt, magam is tarthattam előadásokat az egybegyűlt papoknak, szerzeteseknek. Ami azonban a továbbképzés legszebb felütését jelentette, az a Bíró László püspök atya nyitóelőadása volt. Sajnos személyesen nem vehetett részt a továbbképzésen, a jelenlévők mégis oly nagy áhítattal hallgatták a magyar család-

dok tapasztalt és bölcs apostolatát, mintha ez az online közvetítés egészen és valóságosan odavarázsolta volna őt közénk. Beszédének alapját és vázát éppen azok a magiszteriumbeli állásfoglalások, vatikáni dokumentumok képezték, melyekben a zsinat, a szinódusok és a pápák egyre tisztábban és határozottabban merik megfogalmazni, mi is Egyházunk hivatalos tanítása e témában a házasságról és a családról. Bíró püspök úr az elmúlt évtizedek folyamán kiadásuk után frissiben végigolvasta és kijegyzetelte a legújabb vatikáni írásokat, és bátran megosztotta azokat az Új Ember hasábjain. Bár az én rövid írásom keretében most részletesebb ismertetés nem fér bele erről az előadásról, kiemelem, amit a püspök atya nyomtatékosan hangsúlyozott: fontos lenne mindnyájunknak elolvasni, nem egyvégtében kiolvasni, hanem végig is elmélkedni ezeket a megnyilatkozásokat. Akkor valóban Jézus mindig derűs tekintetével, a múlt havi írásunkban említett keresztény (babitsi) optimizmussal tekintenénk a

vonuló felhők fölé, ahol örökké kék az ég. „A család ugyanis mindig örömhír, ezért nem temetjük, nem is siratjuk: inkább hirdetjük evangéliumát Istenünk teremtő és üdvözítő szándéka szerint” – összegezte gondolatait Bíró püspök úr.

Mivel az Amoris laetitia kezdetű apostoli buzdításban ez az egyik legkövetkező fejezet, ezért most mi magunk is csak felsoroljuk, melyek a legfontosabb idézett dokumentumok, üzenetek, amik mérföldkőként szolgálnak az Amoris laetitia felé. Az első alaponadat a szinódusi jelentésből való, és Jézus látásmódjára, irgalmas tekintetére utal: „Ő mindig szeretettel és irgalommal tekintett azokra a férfiakra és nőkre, akikkel csak találkozott, igazsággal, türelemmel és irgalommal kísérté lépéseiket, amikor hirdette Isten Országának követelményeit.” A második fontos gondolat, hogy az Úr Jézus helyreállítja és beteljesíti, vagyis visszavezeti a házasságot és a családot az eredeti isteni tervhez, az ősi harmóniához. Különösen szép idézeteket találunk Isten végtelen irgalmáról, Jézus ingyenes szeretetéről Szent II. János Pál pápa Dives in misericordia kezdetű enciklikájában. Betlehem és Názáret üzenetéről, a csendes hétköznapi családi életének titkáról pedig Szent VI. Pál pápa 1964-ben elmondott názáreti beszédét idézi Ferenc pápa. A házasság szentségével kapcsolatos egyházi dokumentumok

közül legtöbbet a II. vatikáni zsinat Gaudium et spes és Lumen gentium kezdetű konstitúcióját idézi a Szentatya. Különösen nagy jelentőséget tulajdonít azonban a zsinatot végig-

”

A latin egyházi hagyomány szerint a házasság megkötésekor a szentség kiszolgáltatója a házasodó férfi és nő. Buzdít azonban arra is, hogy a házasságkötés szertartása során az isteni cselekvésről is még alaposabban elgondolkodjunk, ami a keleti egyházakban mindmáig igen nagy hangsúlyt kap

vívó nagy pápa, VI. Pál két enciklikájának, a Humanae vitae és az Evangélium nuntiandi kezdetűnek is. Természetesen nem marad el két közvetlen elődjének tanítása sem. Szent II. János Pál pápa szerelemről és házasságról szóló híres katekéziseit, a Gratissimam sane kezdetű apostoli levelet, de mindenekelőtt a Familiaris consortio kezdetű apostoli buzdítást emeljük ki. Ebben a szent pápa a házasság és a család máig ér-

vényes átfogó szemléletét tárja elé. Végül emeritus pápánk, XVI. Benedek első enciklikája a Deus caritas est és a későbbi Caritas in veritate kezdetű enciklika üzenetét ismerteti. „Isten szeretete az emberi szeretet mércéje lesz” – összegez Benedek pápa.

Ferenc pápa nyomatékossítja továbbá, hogy a latin egyházi hagyomány szerint a házasság megkötésekor a szentség kiszolgáltatója a házasodó férfi és nő. Buzdít azonban arra is, hogy a házasságkötés szertartása során az isteni cselekvésről is még alaposabban elgondolkodjunk, ami a keleti egyházakban mindmáig igen nagy hangsúlyt kap.

A fejezet végén nagyon szép elmélkedéssort olvashatunk az élet továbbadásáról, a gyermekek neveléséről, valamint a család és az Egyház kapcsolatáról. Ferenc pápa szavai, melyek a Gaudium et spes zsinati konstitúcióra épülnek, nagyon szépen összegzik e viszonylag rövid fejezet fő üzenetét is: „Krisztus, az Atya és az ő szeretete misztériumának kinyilatkoztatásában teljesen feltárja az embernek magát az embert, és megmutatja számára magasztos hivatását (...). Krisztus tekintete – akinek fénye megvilágosít minden embert – inspirálja az Egyház lelkipásztori gondoskodását azon hívők felé, akik egyszerűen együtt élnek, vagy csak polgári házasságot kötöttek, vagy újravezetett elváltak.”

ESZTERGOM – BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE

Az Egyház él, az Egyház fiatal

Erdő Péter bíboros, prímás június 19-én az esztergomi Nagyboldogasszony és Szent Adalbert-főszékesegyházban áldozópappá szentelte Eredics Gergő, Forgács Balázs, Kiss Géza Imre, Őri Imre és Riesz Domonkos diakónusokat, valamint szerpappá Bársony Árpád, Farkas Ferenc Ákos és Rónaszéki János akolitusokat. A szentmisén hálát adtak a jubiláns pap testvérek szolgálatáért is.

Az ünnepi szentmisén Cserháti Ferenc és Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspökök, valamint az egyházmegye papsága koncelebrált.

A bazilika orgonájának hangja betöltötte a templombelső, amikor az asszisztencia a bíboros fogadására a főszékesegyház bejáratához vonult. „Oltalmazó Isten, tekints le, és nézz fölkelend arcára” – szölt a bevonulási ének. Erdő Péter köszöntötte a szentelendőket, a jubilálókat, és kifejezte örömet, hogy a járvány csillapodásával végre újra megtelhetett a bazilika ünnepelőikkel.

A szentelés kérése és a szentelendők méltóságáról való meggyőződés után a bíboros elmondta homíliáját. „A mai evangélium mintha különösen a papokhoz szólna. Senki sem szolgálhat két úrnak, mondja Jézus.” Mi a gond azzal, ha valaki úgy gondolja, hogy teljesíti apostoli szolgálatát, de közben megtalálja a társadalmi elismerést, az anyagi jólétet, a népszerűséget és a jó közérzetet is? Az élet napról napra és

néha drámai hirtelenséggel is választás elé állít bennünket. Dönteniünk kell Isten ügye és szempontok között. „Akkor pedig határoznunk kell, hogy mit részesítünk előnyben” – hangsúlyozta a főpásztor.

A mai evangéliumban Jézus arról is beszél, hogy bízunk kell a gondviselésben. Ez a bátorítás a papok szívéhez szól – mondta Erdő Péter. „Sokan vannak, akik valamilyen szempontból szépek találják a papi küldetést, mégis félnek a hivatás felvállalásától, mert esetleg úgy érzik, túl gyengék vagy nem elég tökéletesek hozzá.” Vagy azért tartanak tőle, mert a katolicizmus jelenleg a világ legüldözöttebb vallása: a papok sok helyen a fizikai erőszak, a gyűlöletkeltés áldozataivá válnak. De az is sokszor előfordul, hogy egy plébános, aki szereti a templomát, a sok építkezésbe belefáradva úgy érzi, nem ezért ment el papnak. „Jézus arra tanít, hogy ne aggódjunk az étel, az ital, a ruházat miatt, hanem keressük Isten országát, az ő igazságát, a többi pedig megada-

tik nekünk” – fogalmazott a bíboros.

A mai ember fél a jövőtől, aggódik a teremtett világ, az egészséges környezetünk miatt, de sokakat aggaszt az Egyház sorsa is. „Szaporodnak az olyan helyzetek, amelyekben sokan egy kezdődő globális keresztényüldözés jeleit látják.” Ne aggódjatok a holnap miatt – mondja Jézus. „Minden nehézség ellenére, a kor minden kísértésén túl látunk kell Egyházunkban Krisztus testét és uralmának szenvedésekkel teli, de ellenállhatatlan bontakozását a történelemben. Jézus azt kívánja, hogy tegyünk meg mindent a

lelkéért, az Egyházért, Krisztusért a mában.” Mesterünk ígéreteiben erőforrásra és biztatásra lelhetünk. „Adjunk hálát a gondviselésnek, hogy gyakorolhatjuk papi hivatásunkat. Kérjük, hogy a diakonátussal és a papsággal kapott kegyelem legyen különleges erőforrás számunkra, hogy már itt a földön átérezzük hivatásunk örömet az isteni Ige, a szentségek és a keresztény közösség szolgálatában” – fejezte be szentbeszédét Erdő Péter bíboros.

A szentelendő szerpapok és az áldozópapok, miután nyilvánították szándékukat, hogy Istennek tetsző módon

élik meg szolgálatukat, tiszteletet és engedelmességet fogadtak a főpásztornak.

A Mindenszentek litániája alatt a szentelendők a földre borultak, kifejezve, hogy átadják magukat a szolgálatra. A bíboros ezután egyesével imádkozott a diakónusokért, hatalmat adva nekik a szerpapi tisztségre. Miután a három fiatal dalmatikába öltöztették, megkapták az evangéliumoskönyvet.

A felszentelt szerpapok köszöntése után az öt leendő áldozópap járult Erdő Péter elé, aki kézrátétellel adta át nekik a hatalmat feladatuk betöltésére. Majd ugyanígy imádkoztak értük a segédpüspökök, a kanonokok és a számukra jelen levő pap testvér is. Imájában a főpásztor megemlékezett a papi méltóság ösztönzői eredetéről, és könyörgött többek között azért, hogy a szentelendők által gyümölcsöt hozzanak az emberek szívében az evangélium igéi, a bűnösök kiengesztelődjenek Istennel, és a betegek enyhülést nyerjenek.

Ezután kapták meg a stólat és a miseruhát az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye leendő papjai, majd a bíboros elmondta a felszentelés szava-

it, és megkente a kezüket olajjal. Ezt követően térdelve vették át a főpásztortól a kelyhet és a paténát, az áldozat bemutatásának eszközeit, miközben Erdő Péter e szavakat mondta: „Vedd a szent nép áldozati adományát, amelyet Istennek kell bemutatni. Ismerd fel és kövesd, amit teszel, és alakítsd életed az Úr keresztyén titka szerint.”

A bíboros ezután békecsókot váltott valamennyi újonnan felszentelt áldozópappal, majd a püspökök, a kanonokok és a jelen lévő papok köszöntötték őket, akik életüket most Jézusnak adták.

A szentmise a felajánlással folytatódott. A felszentelték a főpásztorral együtt imádkoztak az áldozati liturgiában az oltár körül, szerpapi vagy áldozópapi szolgálatuknak megfelelően.

Az áldoztatás után a bíboros elsőként kért áldást az új papoktól, akik kezüket a vállára téve egyesével könyörögtek a főpásztorért.

A szentmise végén Erdő Péter köszöntötte a jubiláns papokat is, majd kifejezte kívánságát, hogy a budapesti eucharisztikus kongresszus elsőpró talákozással legyen a Szentlélekkel és egymással mindnyájunk számára.

Vámossy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

EGRI FŐEGYHÁZMEGYE

„Töltse el szíveteket az evangélium öröme!”

Ternyák Csaba egri érsek június 19-én az egri bazilikában Hágen Pál Tamás, Kerekes Gábor, Péter Vilmos, Michele Gervasoni, Herbst Ádám és Carlos Sirer Melis akolitusokat diakónussá, Jorge Luís Altamirano Mendez és Noel Benedict Antasoda Tajos diakónusokat pedig áldozópappá szentelte.

A szertartás kezdetén a főpásztor köszöntötte a megjelent papokat és híveket, valamint azokat, akik a közvetítésen keresztül kapcsolódtak be a szertartásba. Az érsek külön üdvözlölte a szentelésre készülők szüleit, akik a körülmények miatt szintén csak az interneten keresztül vehettek részt a szentmisén.

Köszöntötte azokat a közösségeket is, ahonnan a hivatások származnak, valamint az egyházmegye ezüst- és aranymiséis papjait, kiemelve Jéger Károly nyugalmazott plébánost, aki a papszentelés napján a vasmiséjét ünnepelte Mezőkövesden.

Az érsek köszönetre buzdított a hivatásokért, és imádságra szólított fel azokért, akik még nem érznek elég bátorságot ahhoz, hogy megtegyék az első lépéseket az Úr hívó szavára: „Adjá Isten, hogy Benedict és Jorge, valamint hat új diakónusunk példája bátorítás legyen nekik!”

Az evangéliumi rész felolvasása után Buda Péter és Michał Bartosz Muszyński szemináriumi rektor szólították a szerpapi és áldozópapi szolgálatra jelentkezőket, és kérték szentelésüket, tanúsítva, hogy méltók a hivatás gyakorlására.

Az Egri Érseki Papnevelő Intézetből Hágen Pál Tamás, Kerekes Gábor és Péter Vilmos, a Redemptoris Mater Egyházmegyei Missziós Szemináriumából Michele Gervasoni, Herbst Ádám és Carlos Sirer Melis álltak a főpásztor elé, kérve a szerpappá

szentelést. Jorge Luís Altamirano Mendez és Noel Benedict Antasoda Tajos szintén az egyházmegyei missziós szemináriumból érkeztek az áldozópappá szentelésükre.

Homíliájában Ternyák Csaba a szentleckére, Szent Pál apostol megpróbáltatásaira és istenélményeire utalva rámutatott: a papok sokat tanulhatnak tőle, mert az ő életükben is vannak veszélyek és buktatók, ugyanakkor erőforrások is, amelyek átsegítik őket a nehézségeken. Az újmisésekhez fordulva az érsek arra biztatott, ne ütközzenek meg ezen a kettősségen, mert az Úr így mutatja, hogy nem a magukéi. Arra buzdította őket, hogy a bennük lakó erőt ne önmaguknak tulajdonítsák, nehogy önhitté váljanak.

„A személyes istenkapcsolat megtartásával tudtok megmaradni az Úr erőterében. Töltse el szíveteket az evangélium öröme! Sugározzátok ezt az örömet mindenhol, amerre jártok!”

A főpásztor arról is beszélt, hogy a helyi egyház életrevalóságát mutatja, ha van szemináriuma, papnövendékei, sőt, ha más egyházak szolgálatára is tud misszionáriusokat küldeni. Régen a magyar Egyház sokakat küldött távoli helyekre, ma viszont kevés a hivatás, ezért nagy hálával gondolunk a nicaraguai és a Fülöp-szigeteki egyházra, ahonnan a szentelendők érkeztek.

Benedict és Jorge kilenc évet töltöttek azzal, hogy megtanulják a

nyelvünket, megismerjék a kultúránkat. Tanulmányaik végeztével most készen állnak arra, hogy elnyerjék a papság kegyelmét – mutatott rá Ternyák Csaba.

Jorge Luís Altamirano Mendezről és Noel Benedict Antasoda Tajosról

elmondta, hogy mindkettőjükben ott lakik a vidámság, és ezt az életörömet sugározniuk kell, bármerre járnak is. „Igazi misszionáriusok vagytok, a 2012-ben alapított egri Redemptoris Mater Egyházmegyei Missziós Szeminárium érett gyümölcsei. Köszönjük, hogy itt vagytok! Megszerettünk benneteket, és tudom, ti is megszerettetek minket.”

Az egri érsek Jézusnak a hegyi beszédben elhangzott szavaira utalva arra figyelmeztetett, hogy nem szabad aggodalmaskodni, bízni kell a Szentlélekben és az Úrban, Isten or-

szágát és igazságát keresve. „A felszentelés által tagjai lesztek az egyházmegye nagy papi közösségének, amely befogad titeket, nem lesztek egyedül.”

A diakonátus felvételét kérők életének is lezárul egy szakasza a papi

házmegyének védőszentjének közbenjárását kérem papi életetekre és szolgálatotokra, hogy mindig rajtatok legyen Isten bőséges áldása!” – zárta szentbeszédét az Egri Főegyházmegye érseke.

A szentelendők a homília után a közösség előtt is kinyilvánították hivatásuk iránti elkötelezettségüket, és engedelmességet fogadtak a főpásztornak, illetve utódainak.

A jelöltek, annak jeléül, hogy meghalnak a világnak, és csak Istennek akarnak élni, leborultak az oltár előtt, míg a jelenlévők térdén állva énekelték a Mindenszentek litániáját.

Ezután következett a diakónusszentelés, majd a papszentelés szertartása. A papszentelés során a szentséget kiszolgáltató érsek a felszentelő ima és a kézrátétel által átadta a jelölteknek a Krisztustól kapott áldozópapi hatalmat és küldetést.

Az egyházmegye papjai ezután kézrátétellel fogadták be az új áldozópapokat az egyházmegye papi közösségébe, majd az újonnan felszentelteteket beöltöztették a papi ruhába, a főpásztor pedig megkente a kezüket krizmával, ahogyan ez a kiválasztottak – a királyok, a próféták és a papok – esetében évszázadok óta szokás. Az újmisések ezután a főpásztorral és a jelen lévő papsággal együtt mutatták be a szentmisét.

Debnár Ádám, Bércessy András/Szent István Rádió
Fotó: Gergely Gábor

A BIBLIA ÜZENETE

„Talita kum!”

Mk 5,21–24.35b–43

Egy pécsi ökumenikus imádság alkalmával az egyik előimádkozó arámiul Jézus anyanyelvén imádkozta el az Úr imáját, ami sokakra, így rám is, mély benyomást tett. Szintén különös lelki élmény volt számomra, amikor egy arám nyelven ünnepelt szentmisén vettem részt Rómában. Megérintett az a nyelv, amelyet az Úr Jézus is beszélt annak idején.

Márk is fontosnak tartotta, hogy a görög nyelven írt evangéliumában néhány helyen megőrizzen egy-egy arám kifejezést az isteni Mestertől (Mk 5,41; 7,34; 14,36; 15,34). Mind a négyszer Jézus ajkáról hangzanak fel ezek a szavak, amelyek egyrészt a próbatételhez, a szenvedéshez, másrészt a reményhez, az élethez kapcsolódnak. Az evangélista ezen igehelyek sorában először azt az esetet említi, amikor az Úr megfogja Jairus haldokló lányának a kezét, és azt mondja neki: „Talita kum!” vagyis: „Kislány, kelj föl!” (Mk 5,41) Ez a rövid mondat megmutatja Jézus gyengédségét, figyelmességét, ugyanakkor rávilágít a határozottságára is. Ő, aki a halála után feltámad, hatalommal parancsol már most is, és szavára a beteg gyermek felkel, ami a feltámadás előképe. Vagyis Jézus Krisztus az élet Ura, egyedül neki van hatalma a halál felett. De az erő, amellyel parancsol, szelíd, irgalmas, a gyengédség ereje.

Márk evangélista ezután azt a történetet mondja el, amikor Jézus találkozott egy süket-némával, és így szólott hozzá arámiul: „Effeta, vagyis: nyílj meg” (Mk 7,34). Ezek a szavak Jézus Krisztus szabadító és gyógyító küldetését jelképezik. Ő kinyitja mindazt, amit a betegség, a bűn, a szenvedés lezárt, és megújítja, szabaddá teszi az embert.

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (26.)

A „Senki sem méltó” kezdetű csendes papi ima, illetve az azt követő tömjénezés után a pap az oltár előtt „kiterjesztett karral, csendesen mondja a kerubéneket” – amint a liturgikon utasítása előírja. Kitért kezének bal kisujjára akasztja a tömjénezőt. Mivel az ikonosztázion királyi ajtaja nyitva, a hívek látják a pap kéztartását, aminek itt is nagy jelentősége van. Most imádkozik így harmadszor a pap a Liturgia folyamán. Csendben mondja el azt, amitől zeng a templom, hiszen a jelen lévő hívek már korábban elkezdtek az énekletét: „Kik a kerubokat titkosan ábrázoljuk, és az elevenítő Háromságnak háromszor szent éneket ajánlunk, tegyünk félre mostan minden földi gondot; mert a mindenek királyát fogadjuk, kit láthatatlanul hordoznak az angyali rendek. Alleluja, alleluja, alleluja!” Ezt tehát teljesen elimádkozza a pap. Azért érdemes felhívni erre a figyelmet, mert a hívek csak az első felét éneklük, s majd csak a nagybemenet (felajánlási menet) végétével fogják befejezni az éneket, onnantól kezdve, hogy „mert a mindenek királyát fogadjuk”.

A kerubokat említi az ima, illetve maga az ének is. Azokat a szellemi lényeket, akik Isten test nélküli teremtményei, az angyalok közé tartoznak. Mi pedig velük együtt imádkozunk, a tiszta szellemi lényekkel, akik egész valójukat bele tudják adni az imádságukba, az istencsúfításukba. Őket semmi testi, földi, anyagi dolog nem zavarja, gondolataik sem siklanak félre, miközben imádkoznak. A Szent Liturgiának ezen a pontján hangzik el először az említésük hallható módon. Az előkészületi szertartásban ugyanis csak halkan mondta a pap, hogy „a tiszteletreméltó test nélküli mennyei erőknél” a tiszteletére is helyez a diszkoszra proszforarészeket. Még kétszer lesz majd hallható az említésük. S egyszer még az angyaloké is.

Az ima, illetve az ének szövege úgy szól, hogy ábrázoljuk őket. Az eredeti görög

A harmadik és a negyedik igehely pedig Jézusnak a szenvedéstörténete során megfogalmazott imádságaira utal. A getszemáni jelenetben, halálfélelme közepette „Abbának”, azaz Atyának szólítja a teremő Istent (Mk 14,36). Ezzel arra tanít, hogy minden élethelyzetben, megpróbáltatásban ott van a mennyei Atya, akihez mi is gyermeki bizalommal fordulhatunk, hiszen ő a mi Atyánk is. A kereszthen pedig, megtapasztalva a fájdalom és az elhagyatottság érzését, a zsoltár szavait idézve imádkozik a Mester, ahogy annak idején Máriaótól és Józseftől tanulta: „Éloi, Éloi, lám má szabáktáni?”, vagyis: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” (Mk 15,34; Zsolt 22/21,2) Mindez nem csupán a fájdalmat és a szomorúságot fejezi ki, hanem meghirdeti azt az örömhírt is, hogy Isten sohasem hagyja el az embert, hanem a szenvedés sötét óráiban is ott van vele, támogatja és megvigasztalja.

Mondjuk ki mi is gyakran Jézus e szavait, melyeket az evangélista fontosnak tartott arámiul közvetíteni nekünk. Ezáltal mi is megérezzük, hogy az isteni Mester anyanyelvén még bensőségesebb kapcsolatba kerülhetünk vele, hiszen ő ezt a nyelvet beszélte. Ezek a szavak megerősítik bennünk azt a reményt, hogy Jézus minden emberhez le hajol, különösen a gyengékhez, a betegekhez, a szenvedőkhöz, és fel emeli őket. Rámutatnak arra, hogy az Úr a szabadító, aki igazán szabaddá tesz minket. Végül pedig megszilárdítják bennünk a bizonyosságot, hogy a legnehezebb, a legmagányosabb pillanatokban is számíthatunk Isten támogató jelenlétére, akit mi is bizalommal és örömmel szólíthatunk mennyei Atyánknak.

Nyúl Viktor

szöveg alapján azt lehetne mondani, hogy „ikonizáljuk”, vagyis megjelenítjük, látható formában képviseljük őket. Velünk együtt imádkoznak, zengik a háromszor szent éneket Istennek. Milyen felemelő ez! Az angyalokkal együtt imádkozhatunk! Ugyanakkor félelmetes is annak tudata, hogy jelen vannak, itt vannak velünk. Bizony, igaza lehet annak, aki azt mondta, hogy egészen másképpen vennék részt a Szent Liturgián, egészen másként imádkoznánk, ha a szemünkkel látnánk, hogy itt vannak velünk és körülöttünk az angyalok.

Háromszor szent éneket ajánlunk Istenünknek az angyalokkal együtt. Igaz, ez még nem a Sanctus, a „szent, szent, szent, a seregek Ura” ének, de itt is fel lehet idézni Izajás próféta látomását, mely szerint a szeráfok így dicsőítették Istent (Iz 6,2–3).

A kerubokra ez nem érvényes, mert ők úgyis így viselkednek, de nekünk annál fontosabb buzdítanunk egymást: *tegyünk félre minden földi gondot*. Persze, ez nem áll ellentétben azzal, hogy „kéreseinkekt háladaással terjesszük Isten elé” (Fil 4,6). Csak ne kössenek le „a testi kívánságok és gyönyörűségek”, amint a pap a csendes imájában megfogalmazta.

Ivancsó István

EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS

Az Eucharisztia ünneplése (106/1.)

Te, legyőzve a halál fullánkját, megnyitottad a híveknek a mennyek országait. „Íme, titkot mondok nektek: Nem fogunk ugyan mindnyájan meghalni, de mindnyájan el fogunk változni: hirtelen, egy szempillantás alatt, a végső harsonaszóra, mert megszólal a harsona, és a halottak feltámadnak romolhatatlan állapotban, mi pedig elváltozunk. Mert ennek a romlandó testnek romolhatatlanságba kell öltöznie, és ennek a halandó testnek halhatatlanságba kell öltöznie. Amikor pedig ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik, és ez a halandó halhatatlanságba, akkor beteljesedik az ige, amely írva van: »Elnyelte a halált a diadal. Halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod?« A halál fullánkja a bűn, a bűn ereje pedig a törvény. De hála Istennek, aki megadta nekünk a győzelmet a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Tehát, szeretett testvéreim, legyetek állhatatosak, rendíthetetlenek, tegyetek mindig többet az Úrért, hiszen tudjátok, hogy munkátok

nem hiábavaló az Úrban” (1Kor 15,51–58). A korintusiakhoz írott levelének végén Szent Pál a feltámadásról értekezve ismerteti az Egyház hitvallását (vö. 1Kor 15,1–11), a téves tanokat, valamint felsorakoztatja érveit az igaz tanítás mellett (vö. 1Kor 15,12–34). Beszél a feltámadt testről, és végül az átalakulásról (vö. 1Kor 15,35–58). Ennek során az apostol Izajás és Ózeás próféták tanítását kapcsolja össze abból a célból, hogy érvelésének csúcspontját előkészítse: „Az Úr Isten eltávolítja örökre a halált, és letörli a könnyet minden arcról, népe gyalázatát elveszi az egész földről. Bizony, az Úr szólott!” (Iz 25,8) Illetve: „Kiszabadítom én őket a halál kezéből, megváltom őket a haláltól. Halál, hol van a mérged? Alvilág, hol a fullánkod? De a részvét el van rejtve szemem elől!” (Óz 13,14). A bűn és a történelem kapcsolatáról elmélkedő próféta szavait Szent Pál győzelmi kiáltással alakítja.

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Szent Iréneusz

Június 28.

Azon kis-ázsiai keresztény közösségek egyikéből származott, amelyekben az apostolok munkájának emléke különös elevenséggel élt. Alapos képésben részesült. Ennek köszönhet a Szentírás és az őskeresztény irodalom ismeretét, a kortárs filozófiában és irodalomban való jártasságát.

Felnőttként Dél-Galliába, Lugdunumba (Lyon) városába került. Presbitere volt egy kis-ázsiai kívándorlóból álló egyházközségnek, melynek tagjai azért telepedtek le ott, hogy tovább építsék a Római Birodalom keleti és nyugati tartományai között már régen fennálló kereskedelmi kapcsolatokat. Lyon akkoriban fejlődött Gallia legnépesebb városává. A keresztények Potheinosz püspök vezetésével azonban meglehetősen elszigetelten éltek.

177-ben Lyon bennszüölt lakossága üldözni kezdte a keresztényeket. A püspököt és a közösség több tagját bebörtönözték és szörnyű módon megkínozták. Iréneuszra hárult a törődés a foglyokkal, és annak biztosítása, hogy kapcsolatot tarthassanak egyházközségükkel. Potheinosz püspök azonban még a börtönben is a világegyház kérdéseivel foglalkozott, és követségbe küldte Iréneuszt Eleuthe-

rius pápához, hogy közvetítse a véleményét egy teológiai vitában. Római küldetésének köszönhető, hogy Iréneusz nem osztott püspökének és többi bebörtönzött lyoni testvérének és nővérének sorsában, akik az ő távollétében vértanúhalált szenvedtek. A lyoni egyházközség tagjai, összesen negyvennyolcan, az amfiteátrumban haltak meg egy népünnepély alkalmával.

Amikor Iréneusz visszatért Rómából, elárult és megfoglyatkozott egyházközséget talált, amely őt választotta püspökévé. Az üldözési hullám közben némileg alábbhagyott.

Gallia további misszionálásán dolgozott, hithirdetőket küldött az ország különböző részeibe. Addig Dél-Gallia nehezen hajlott a megtérésre, most egymás után keresztény közösségek támadtak Toursban, Chalons-ban és Autunban, s Besançonban, Dijonban és Langres-ban is virágozni kezdett a keresztény élet.

Később Iréneusz egyházmegyében is megjelentek a gnosztikus tévtanok. Terjedelmes művet írt *A hamis gnózis leleplezése és cáfolata* (*Adversus haereses*) címmel. Megcáfolta azt a téves tanítást, hogy az anyag rossz, és az emberek csak megfelelő megvilágosodás és tudás segítségével nyerhetik el az üdvösséget. Az nem a tanultság következménye, hanem Krisztus követéséből születik – szögezte le.

Írásait már életében is mindenfelé olvasták és terjesztették. Az egyházatyák elhalmozták dicsérettel, „Nyugat fényeségeként” és a katolikus dogmatika atyjának nevezték.

Egy régi hagyomány szerint vértanúként halt meg egyházközségével együtt Septimius Severus császár idejében. Császári parancsra katonák zárták körül a várost, majd minden keresztényt elfogtak és megölték.

L. K.

A hét liturgiája

B év

JÚNIUS 27., ÉVKÖZI 13. VASÁRNAP (Szent László király, Sámson, Ulászló) – Bölcs 1,13–15; 2,23–24 (A halál a sátán irigységének a műve és a bűn büntetése.) – 2Kor 8,7.9.13–15 (A testvéri szeretet enyhíti mások szükségét.) – Mk 5,21–43 vagy Mk 5,21–24.35b–43 (Kislány, mondom neked, kelj fel!) – Zsolozsma: I. zsoltárhét – Énekrend: Ho 257 – EE 587, Ho 257 – EE 154, Ho 109 – EE 595, Ho 152 – EE 190.

JÚNIUS 28., HÉTFŐ – Szent Iréneusz püspök és vértanú emléknappja (Irén, Loretta) – Ter 18,16–33 – Mt 8,18–22

JÚNIUS 29., KEDD – SZENT PÉTER ÉS PÁL APOSTOLOK FŐÜNNEPE – Vigília mise: ApCsel 3,1–10 (Azt adom neked, amim van: a Názáreti Jézus nevében kelj fel és járj!) – Gal 1,11–20 (Isten kinyilatkoztatta bennem Fiát, hogy hirdessem a pogányoknak.) – Jn 21,15–19 (Legeltesd juhaimat! Legeltesd bárányaimat!) – Ünnepi mise: ApCsel 12,1–11 (Most már biztosan tudom, hogy az Úr szabadított ki Heródes kezéből.) – 2Tim 4,6–8.17–18 (Az Úr megszabadít engem minden gonosz cselvetéstől, és mennyei országába vezet.) – Mt 16,13–19 (Te Péter vagy, és én neked adom a mennyek

országának kulcsait.) – Énekrend: Ho 211 – EE 646, Ho 211 – EE 274, Ho 144 – EE 654, Ho 275 – EE 280.

JÚNIUS 30., SZERDA – A római Egyház első szent vértanúinak emléknapja (Pál) – Ter 21,5.8–20 – Mt 8,28–34.

JÚLIUS 1., CSÜTÖRTÖK (Tihamér, Áron, Annamária) – Ter 22,1–19 – Mt 9,1–8.

JÚLIUS 2., PÉNTEK – SZŰZ MÁRIA LÁTOGATÁSA ERZSÉBETNÉL (SARLÓS BOLDOGASSZONY) ÜNNEPE (Ottó) – Szof 3,14–18 vagy Róm 12,9–16b – Lk 1,39–56.

JÚLIUS 3., SZOMBAT – SZENT TAMÁS APOSTOL ÜNNEPE (Kornél) – Ef 2,19–22 – Jn 20,24–29.

JÚLIUS 4., ÉVKÖZI 14. VASÁRNAP (Portugáliai Szent Erzsébet, Izabella) – Ez 2,2–5 (A választott nép ellenszegül a kegyelemnek, de az Úr irgalmas, és prófétákat küld megmentésére.) – 2Kor 12,7–10 (Gyöngeségeinkben Krisztus megerősít minket.) – Mk 6,1–6 (A názáretiek nem ismerik fel Jézusban a Megváltót, mert nincs hitük.) – Zsolozsma: II. zsoltárhét – Énekrend: Ho 220 – EE 677, Ho 220 – EE 149, Ho 126 – EE 598, Ho 270 – EE 191.

Jézusra emelt tekintettel az emberek között

Charles de Foucauld budapesti kistestvéreinél jártunk

(Folytatás az 1. oldalról)

Elsőként René Voillaume és öt seminarista kötelező-dött el a lelkiség mellett. A harmincas években Algériában, Foucauld atya sírhelye közelében kezdték meg monasztikus életüket, a zárt, klauzúrás életformát. René Voillaume Algériában találkozott Magdeleine Hutinnel, aki szintén tanulmányozta Foucauld atya műveit, és attól kezdve együtt alakították a lelkiséget. Magdeleine kistestvér nem zárt közösségben akart élni, hanem szeretett volna elmenni a legegyszerűbb emberek, a nomádok közé. Őt az érintette meg, ahogyan Károly testvér Algériában a tuaregek között élt: kicsiként ment közéjük, tiszteltben tartotta a vallásukat, elfogadta őket, s mindemellett élő evangélium akart lenni számukra. Magdeleine kistestvér segített Algériában a szegényeken, és muszlim nomádok között is élt. Úgy volt jelen közöttük, mint kovász a tésztában, és ez sok fiatal lányt vonzott. Az emberek között akart imádságos életet élni kis családközösségekben. Később a mellé társuló kistestvérekkel világ körüli útra indult. Az Egyház engedélyével sok helyen letelepedtek, majd az adott országból csatlakoztak hozzájuk mások is. Így alakult ki a nemzetközi közösség.

A szerzetesek a találkozás lelkiségét élik. Magdeleine testvér is az övétől eltérő vallású és szokású emberekkel találkozott. Nem akarta az eu-

hanem az idő, az ingyenesség, az elfogadás és a befogadottság” – mondja Anikó testvér. „Sajátos karizmánk van az Egyházban: az Eucharisziára összpontosított, és különösen a szegények között megélt szemlélődő élet – teszi hozzá Nelli kistestvér. – A rendünk alapítása előtt vagy zárt, monasztikus rendeket, vagy aktív rendeket hoztak létre valamilyen meghatározott céllal, a kor igényei szerint. Magdeleine kistestvér viszont azt vallotta, hogy lehet mély egységben élni Jézussal úgy is, ha az emberek között maradunk. Engem is megfogott ez a fajta hétköznapi élet, valamint az, hogy kicsik és megközelíthetők vagyunk a körülöttünk élők szá-

gúeik vagyunk. Üzenet ez a mai világ számára.”

Erzsébet kistestvére mély benyomást tett az *Emberek között* szellemisége. „Nem akartam szerzetes lenni, a társadalomban gúny tárgya volt az apáca szó. A könyv hatására mégis az lettem, igent mondtam az Úristennek. 1965-ben ismertem meg a lelkiséget, és 1968-ban költöztem el otthonról. A közösség 1972 óta létezik Magyarországon. Először az egészségügyben dolgoztam, beteg szerzetes testvéremnek voltam az ápolója. 1980-tól egyszerű munkákat vállaltam, így lettem könyvkötő segédmunkás a Humanitás Ipari Szövetkezetben. Később takarítottam Budapest

Püspökszentlászlón dolgoztam egy idősoththonban, ahol Ágnes nővér adott nekem egy gépelt szöveget, Magdeleine kistestvér végrendeletét. Különösen megfogott belőle ez a rész: »Mint Jézus, légy része az emberi tömegeknek, hatolj be mélyen a környezetedbe, szenteld meg élted hasonlósága, barátsága, szeretete, önát-

Nelli nővér is nyugdíjas már. Érdekes és megrendítő az ő életútja is. „1980-ban ismertem meg a közösséget, amikor ápolóként dolgoztam. Úgy éreztem, nekem kisközségben kell élnem az Eucharisztia jelenlétében, mégis az emberek között. A rendszerváltozás után két évig külföldön tanultam teológiát, s ezalatt megismerhettem olyan peremhelyzetben lévő közösségeket, amelyek börtön közelében vagy akár prostituáltnegyedben élnek. Párizsban egy évig én is ilyen helyen laktam. Hazaérkezésem után húsz éven keresztül AIDS-betegeket ápoltam a Szent László Kórházban.”

Foucauld atyára terelődik a szó, aki szintén kereste a lehetőséget arra, hogy a társadalom peremén élők közé menjen. Erzsébet testvér azonban helyesbít: „Sokszor hamis képünk van Foucauld atyáról. Azt gondoljuk, hogy a tuaregek, akik közé ment, a társadalmi ranglétra alján elhelyezkedő réteg, pedig ez nem igaz. Jól megvoltak a maguk hitében, és szegények sem voltak. Amikor Foucauld atya skorbutot kapott, és majdnem belehalt a betegségébe, rádöbent, hogy nemesi származású

által kell. Anikó így fogalmaz: „A küldetés és az életünk nem két különböző dolog. A küldetésem az, aki vagyok, amit mondok, ahogy vagyok, és ebbe beletartozik a gyengeségem is. Nekünk is közel kell mennünk az emberekhez, és el kell fogadnunk a helyzetüket.” „A szerzetesi életünk nem egy emelkedés a ranglétrán – teszi hozzá Nelli. – Pont fordítva, odalent találkozunk azokkal, akik ott élnek.” „Sokszor tapasztaljuk, hogy nincsenek válaszok, de minden helyzetben ott van az Isten – mondja Anikó. – Az emberi méltóságot erősítjük meg a másikkban a gesztusainkkal, kifejezve, hogy Jézus minden embert egyformán szeret.” Erzsébet testvér úgy gondolja, „az a hivatásunk, hogy az emberiség Jézusra emelt tekintete legyen, a Jézusról megfelelő kezű tömeg állandó megbízottjai Isten felé”.

A kistestvérek mindennap egyéni szentségimádást végeznek, misén vesznek részt, a déli és az esti zsolozsmát pedig együtt mondják. Csütörtökönként közös evangéliumi megosztást, hétfőn életrevíziót tartanak. A gyakorlati munkát felosztják egymás között. A szüleiket ápolták betegségükben, és más, régebbi kapcsolataikat is nagy becsben tartják. Keddenként Erzsébet a kórházlelkészi szolgálat keretében betegeket látogat. A belső udvaron egy kis biokertet és gyógynövénykertet művelnek, ez jó lehetőség arra, hogy tartassák a kapcsolatot a szomszédokkal. Anikó egy héten egyszer takarítja a lépcsőházat, így is sokakkal találkozhat a házban lakók közül.

Havonta egyszer csendes sivatagi hétvégre mennek. Ehhez kiváló helyszín Vasad, ahol egy kis kápolna és közösségi ház épült 2006-2007-ben. A védőszentje Jézus Szent Szíve és Boldog Charles de Foucauld, akinek a csonterek-lyéjét egy éve őrizhetik itt. A közösségükhöz kapcsolódik egy názáreti laikus közösség és egy papi közösség is.

Foucauld atya boldoggá avatása 2005-ben nagy öröm volt a világegyházban, mert a lelkiségét sokan élik. Éppen száz évvel Károly testvér halála után, 2016-ban történt egy baleset Franciaországban: egy huszonkét éves ács, akit szintén Charles-nak hívnak, és egy kápolna felújításán dolgozott, a boltozat magasságából a mélybe zuhant. A fiatalember gyógyulását csodának ismerték el az Egyház. „A Szent-anya idén májusban aláírta a dekrétumot, jelenleg a szentté avatás időpontjára várunk” – mondja Nelli kistestvér.

A boldoggá avatáskor Charles de Foucauld kinagyított képe a Szent Péter-bazilika homlokzatán volt látható, pedig életében ő mindig az utolsó helyet kereste. A Frattelli tutti kezdetű enciklikában Ferenc pápa idézi Károly testvér gondolatait, és mindenkinek ajánlja azt a lelkiséget, amelyet ő élt. Kovásznak lenni ma is minden keresztény hivatása.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

AZ ÚJEMBER KÖNYVESBOLT AJÁNLATA

Michel Lafon
**Imádságban
Boldog Charles
de Foucauld-val
tizenöt napon át**

1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8. (Kárpátia-udvar)
Telefon: (06/1) 266-0845 | bolt.ujember.hu

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HIRPORTÁL

Új Ember
kiadványok

rópai kultúrát átadni nekik, sokkal inkább barátsággal közelített hozzájuk. „Amikor képeket láttam az alapításról, megdöbbenett, hogy Magdeleine kistestvér hétköznapi kapcsolatba került a muszlimokkal, és kölcsönös bizalmat épített ki velük. A názáreti, rejtett életet akarta élni, amelyben nem a teljesítmény és az eredmények számítanak,

mára. Gyermeki lelkülettel a názáreti munkás Jézust utánozzuk az evangéliumi egyszerűségben. Általában kétkezi munkát végzünk azok között, akik a társadalom peremén élnek. Az Egyház és a Szentatya iránti hűség is a karizmánkhoz tartozik, valamint az, hogy szoros közösségben élünk egymással, bár különböző életkorúak és nemzetisé-

több irodájában, gyárában. Számomra ez volt az igazi sorsközösség-vállalás az emberekkel. A Szerencsi Csokoládégyár csomagolóüzemében is dolgoztam, a nyuszikra és a mikulásokra simogattam rá az alufóliát.”

„1983-ban ismertem meg a közösséget – veszi át a szót Anikó. – Én is titokban kapcsolódtam a renhez. Azelőtt

adása által. (...) Légy egygyé mindenkivel annyira, hogy egészen egy legyél közülük. Úgy akarj együtt élni velük, mint kovász a tésztában, amely elveszíti önmagát, hogy megkelessze azt. Még ezt is merem mondani neked, a szó legteljesebb értelmében: légy előbb ember, mint szerzetes.” « A lelkiség nem épít falakat a szerzetesek és a világiak közé. Ez a fajta szerzetesi elköteleződés forradalmi volt a XX. században. A kommunizmus szinte elősegítette a rejtettséget. Középiskolában dolgoztam tanárként, majd a Stella üdülő munkatársa voltam. Később a Gránit Kőedényárugyárba kerültem. A létezésem jel volt a férfiak között, akik sokszor ittak, káromkodtak. A rendszerváltás után visszamentem oda dolgozni, akkor már elmondhattam, ki vagyok. A munkatársaim mindig érezték, hogy van valami titkom, ami nem más, mint a jóság apostolsága. Mivel a magatartásunkon kívül nem volt más jele a szerzetességünknek, jobban a testvérévé tudtunk válni mindenkinek. Az emberek nem tudják, hogy akár a mozgólépcsőn vagy boltba menet megáldom őket Károly testvér imájával.”

emberként rászorul a tuaregek segítségére és barátságára, akik kecsketejjel feltáplálták, meggyógyították.” A kistestvérek szerint Károly testvér a gyógyulása után olyan radikális Jézus-követést élt át, amelyben mindig lejjebb helyezte magát a másik embernél. A második megtérésében megtanulta, hogy eddig mindig ő adott valamit másoknak, most pedig ő kap, és az igaz szeretetnek ez is része.

Károly testvér sokféleképpen élte meg a szeretetet. Négykötetes, rajzos, gyöngybetűkkel írt tuareg-francia szótárt készített, amelyet a halála előtt még éppen be tudott fejezni. Marokkói felfedező körútja után a Francia Földrajzi Társaság aranyérmét ítélte neki, de visszautasította, mert számára fontosabb volt, hogy Názáretben Jézus kistestvéreként rejtett életet éljen.

Ez volt Foucauld atya egyik kedvenc elmélkedése: „Mint ahogy Mária vitt engem Erzsébethez, hogy megszenteljem Jánost Erzsébet méhében, úgy vigyetek engem ma is az emberek közé.” Amikor nem őrizhette az Eucharisziát, akkor dőbönt rá: neki kell átalakulnia olyanná, hogy sugározza a benne élő Jézust. Evangelizálni a jelenlét

Az első eucharisztikus körmenet

Gondolatok Sarlós Boldogasszony ünnepére

(Folytatás az 1. oldalról)

A Világegyház ezt az ünnepet május 31-én üli meg. De miért ez az eltérés? A II. vatikáni zsinatot követő liturgikus reform után sor került az ünnepek liturgikus formuláinak felülvizsgálatára, hogy a jeles napok üdvtörténeti tartalma még inkább kifejezést nyerjen. Mivel Anyaszentegyházunk június 24-én főünnepel üli meg Keresztelő János születését, ezért némi disszonanciát eredményezett, hogy az újszülött előfutár megünneplése után bő egy héttel „visszatérünk” a magzati állapothoz, melyben János még mindig Erzsébet méhében ugrándozik. (Az evangélium erre éppen a görög *szkirtao* szót használja, mely korábban akkor fordul elő, amikor Dávid király örömeiben liturgikus tánccal dicsóíti az Urat, akinek jelenlétére a Szövetség Ládája utal.) A városiasodó társadalom sajnos egyébként is egyre kevesebbet tud kezdeni a „sarlós” jelző korábbi népi tartalmával. Hová kerüljön tehát ez az ünnep?

A fentebb mondtak miatt olyan időpontot kellett találni, amely megelőzi Keresztelő János születésének ünnepét, de mindenképpen Gyümölcsoltó Boldogasszony főünnepé utáni, hiszen e nyár eleji ünnep evangéliumában már Isten Fia is magzatként van jelen Mária méhében. A nagyheti, húsvét-nyolcadi időszak nyilvánvalóan nem enged teret ilyen ünnepeknek.

Szent VI. Pál pápa 1974-ben a Szűzanya tiszteletéről szóló Marialis cultus kezdetű dokumentumával hathatósan védelmébe vette a valóban épületes, nagy múltú máriás népi jámborságokat, hangsúlyozva: nem szabad a liturgikus reform nevében és annak palástjával takarózva elfojtani a Szentlélek által a hívó és imádkozó nép szívében, hagyományában keletkezett imákat, gyakorlatokat, de azokat a mindenkor elsőbbséget élvező liturgiával értelmesen össze kell hangolni. A május hónap népi máriás jellegével a liturgia jóval kevesebbet tud kezdeni, mint például az apostolok alakjával. Ezt a hónapot általában nagyrészt még a húsvéti időszak fedi le. A fentebb jelzett dátum – figyelembe véve az említett időrendi korrekciót – végül is úgy lett megállapítva, hogy az Isten népe által litániával, rózsafüzérrel, zárandoklatokkal és egyéb máriás jámborsági gyakorlatokkal tarkított május hava annak zárónapján, 31-én ezzel a szép Szűzanya-ünneppel liturgikus-máriás színezetet is nyerjen. A liturgia különösen óv a túlzásoktól és eltévelyedésektől, mivel mindig a személyesen köztünk lévő Krisztust helyezi a figyelem középpontjába, még akkor is, ha az üdvtörténet olyan állomásának fényében ünneplünk, melyben édesanyja vagy a szentek hangsúlyosan jelen vannak.

A Szentszék azonban nemcsak merev előírásokat ad, hanem bizonyos esetekben rugalmasságról is tanúságot tesz. Tekintettel arra, hogy egyes területeken az ünnepnek kedvelt népi hagyományai vannak – számos templomot is e titulusra szenteltek, melyek hosszú idők óta megszokott ünnepe július 2-ra esik –, nem is beszélve a magyar népi vallásos nyelv igen kifejező, gazdag kincstáráról, mely ezt az ünnepet a „Sarlós Boldogasszony” névvel illeti, megalapozottnak tűnő kivételként engedélyezték, hogy náluk és másutt megmaradhasson az eredeti dátum.

A Világegyház azonban, mint mondtuk, Máriának Erzsébetnél tett látogatását – a *visitatio* jeles eseményét – a Szűzanyának szentelt tavaszi hónap végén ünnepli. Nem tette ezt másképp 2005-ben XVI. Benedek pápa sem. Róma akkori püspöke a következő mély gondolattal örvendeztette meg ezen a

napon a vele imádkozókat a Vatikáni Kertekben lévő lourdes-i grottánál:

Mária „fiatal leány, de nem fél, mert Isten van vele, benne. Bizonyos értelemben mondhatjuk, hogy az ő útja – és ezt az Eucharisztia évében különös örömmel emeljük ki – a történelem első »eucharisztikus körmenete« volt. Mint a testet öltött Isten élő tabernáculuma, Mária a Szövetség Szekrénye lett, akiben az Úr »meglátogatta és megváltotta az ő népét«. Jézus jelenléte a Szentlélekkel tölti be őt. Amikor belép Erzsébet házába, köszöntésében túlsordul a kegyelem: János ugrándozik anyja méhében, mintegy felhívva a figyelmet annak eljövételére, akit a jövőben hirdetni kell Izraelben. Örvendeznek a fiak, örvendenek az anyák. Ez a Szentlélek örömeivel eltöltött találkozás a Magnificat énekében nyer kifejezést”. (A szerző saját fordítása; <https://www.vatican>.)

[va/content/benedictxvilit/speeches/2005/ may/documents/hfbenxvipse20050531rosary-may.html](https://www.vatican))

Mária Krisztust, a testet öltött isteni Igét hordozza a szíve alatt. „Krisztus teste” – hangzik az Oltáriszentséget nyújtó áldoztató részéről is. Ugyanaz a test, de másfajta jelenléttel. Nem túlzás akkor „eucharisztikusnak” mondani Jézus magzati jelenlétét Mária méhében? Tény, hogy nem egy Szentostyát visz magával Mária, hanem az Istengyermekeket, aki bizonyos értelemben még vele is „egy testet” alkot. De a testet öltött Igében – akárcsak az Oltáriszentségben – Krisztus valóságos isteni és emberi természetét is jelen van! A leendő Áldozati Bárány pihen Mária méhében, aki saját testét és véréát adja majd áldozatul – és elővételezve az utolsó vacsorán tanítványainak is nyújtja –, amikor a világmegváltó keresztáldozatot bemutató Megváltóként feláldozza magát. Ebből is látszik: a Mária-ünnepek lényege és végső célja nem az Istenszülő túlzott kiemelése, hanem Krisztus, aki örök főpapként maga vezeti testének, az Egyháznak ünneplését. De az *eucharisztikus* jelző itt másképp is helytálló: mint tudjuk, az *eucharisztia* szó *hálaadást* jelent. A két asszony és gyermekeik örvendezése Isten iránti hálaadásban teljesedik ki, amint azt a történetet továbbolvasva tapasztalhatjuk Mária hálaéneke, a Magnificat szavaiban.

Benedek pápa az akkor nem sokkal korábban az örökkévalóságba költözött Szent II. János Pál pápa által elkezdett Eucharisztia évét is említi, mely még javában tartott. Most, tizenhat évvel később Magyarországon másfajta eucharisztikus évet élünk, lélekben készülve a várva várt szeptemberi budapesti világtalálkozóra, amely a számos rendezvény mélyén szintén magára Krisztusra mutat. Valahányszor örvendezve körbeviszük az Oltáriszentséget – legyen az úrnapi, feltámadási körmenet vagy egy hasonló ünnepélyes és imáságos vonulás a kongresszusi héten –, jusson eszünkbe a történelem első eucharisztikus körmenete, melyben a Szűzanya volt Isten élő szentségháza! Legyünk mi is Máriához hasonlóan és az ő segítségével a köztünk és bennünk élő Krisztus hordozóivá, hogy mindenki felé közvetíthessük a bennünk élő Isten kegyelmét, sugározva a hozzá tartozás tiszta örömét!

Kovács Zoltán
mariológus

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

Papi és szerzetesi hivatásokért zárandokoltak

Jézus Szent Szívének ünnepén, június 11-én papi és szerzetesi hivatásokért zárandokoltak a Pécsi Egyházmegye hívei Mecseknádasdról Püspökszentlászlóra.

A Pécsi Egyházmegyében a papszentelés előtt papi és szerzetesi hivatásokért zárandokolnak a hívek. A hagyomány idén is folytatódott, bár a papszentelés a tavalyi évhez hasonlóan idén is elmaradt.

A zárandokok a mecseknádasdi Árpád-kori Szent István-kápolnától indultak Püspökszentlászlóra. Az úton, mely imádsággal, énekekkel és lelki beszélgetésekkel telt, Felföldi László pécsi megyéspüspök is elkísérte a híveket.

A zárandokok célba érve szentmisét ünnepeltek. A főpásztor homiliájában arról beszélt, hogy a kimozdulás, a zárandoklat a szívből jövő fejlődés motorja.

Kimozdulni. A léleknek ez a legnagyobb tette. Jézus Szíve ünnepén ez különösen fontos, mert ehhez szív kell – hangsúlyozta a püspök. – Amikor a Jézus Szíve-tisztelet kapcsán a szív titkára figyelünk, arra is gondolnunk kell, hogy az élet minden szakaszában újra és újra szükséges önvizsgálatot, értékelést tartani. Ehhez ki kell mozdulni. Nemcsak arra gondolok, hogy valakit ötszáz kilométerrel arrébb tesznek, mint ahogy velem történt. Ez kényszerpálya! Arra gondolok, amikor nincs kényszerpálya, hanem ugyanott kell maradnom, ugyanabban a családban, ugyanabban a kapcsolatban. Csak mégis ki kéne mozdulni, csak valamit mégis másképpen kell tenni. És nem is kell feltétlenül arra gondolni, hogy valamit rosszul tettem. Jól csináltam mindent, rendben volt minden, de mégis kevés, valami nem megy tovább.

Le kell ülni, beszélgetni, gondolkodni vagy éppen útra kell kelni, és hallgatni, hogy mit tanít a szív.

Így tudunk elindulni a szív útján.

Nem az a fontos az életünk útján, hogy van-e akadály előttünk, vagy nincs. Csak az a fontos, hogy mit kezdünk az akadályokkal. Az életben nagyon sokszor sötétben kell menni. Nem tudjuk, nem látjuk, mi van előttünk. De menni kell! Lépésről lépésre, tapogatni, figyelni egymásra. Így érhetünk célba – folytatta Felföldi László.

Jézus is kimozdult. Arra tanít, hogy tessék a szeretet, a hit, az élet, az emberség, a kapcsolat útján mozdulni, lépni, előrehaladni, és akkor ott vár ránk az az ajándék, melyet Isten készített, mellyel meg akar bennünket vendégelni.

„Szelíd és alázatos szívű Jézus, alakítsd szívünket a Te szíved szerint” – zárta homiliáját a pécsi főpásztor Püspökszentlászlón, a Pécsi Egyházmegye papi és szerzetesi hivatásokért felajánlott zárandoklatán.

Forrás: Pécsi Egyházmegye
Fotó: Harasztovics Arnold

Az örömhír által erősítve

Győrben is fogható a Magyar Katolikus Rádió műsora

Immár Győr és Mosonmagyaróvár körzetében is fogható a Magyar Katolikus Rádió műsora. Erről tájékoztatta a sajtó képviselőit Radetzky András vezérigazgató-helyettes június 15-én. Az eseményen jelen volt Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke, Pergel Elza, Győr város alpolgármestere, valamint Szikora József, a rádió főszerkesztője.

„Sokszor kérdezték már tőlem, hogy mikor lehet majd Győrben is fogni a Magyar Katolikus Rádiót. Sok ember vágya teljesült azzal, hogy a Katolikus Rádió hangja most Győrben is megszólalt” – hangsúlyozta a sajtótájékoztatón Veres András győri megyéspüspök, az

tik a személyiséget és a közösségeket is. „A Magyar Katolikus Rádió mindeddig nem kapott országos kiterjedésű frekvenciát, annak ellenére, hogy az általa képviselt értékrendnek lenne létjogosultsága arra, hogy az egész országban szójon” – mutatott rá Veres András püspök. Erre azért is szükség lenne, mert nem csak a vallásos emberek hallgatják a műsorát. „Kíváncsi vagyok, hogy a katolikus rádió érezze otthon magát Győrött” – zárta beszédét Veres András megyéspüspök, az MKPK elnöke.

Pergel Elza, Győr város alpolgármestere úgy fogalmazott, hogy a rádiózás a reneszánszát éli, sokan hallgatnak rádiót és egyre több rádióadó sugározza a műsorát. A Magyar Katolikus Rádió győri megjelenése hiánypótló, hiszen fontos, hogy a keresztény értékrend, a Katolikus Egyház üzenete minél több emberhez eljusson.

Szikora József, a Magyar Katolikus Rádió főszerkesztője arra hívta fel a figyelmet, hogy bár a rádió műsorszerkesztésének mintegy keretét adják az imáságos és liturgikus műsorok, ám emellett kulturális és természettudományos adásokat, rádió- és hangjátékokat, komoly- és könnyűzenei összeállításokat is sugároznak. A rádió az Egyház hírei mellett a világ eseményeiről is rendszeresen beszámol.

MKPK elnöke. Ez a rádió – ahogyan azt a szlogenje is megfogalmazza – valóban örömhírt szeretne hirdetni. A társadalmi, a kulturális és a lelkiélet területén egyaránt igyekszik megismertetni azokat az értékeket, melyeket a Katolikus Egyház képvisel.

A katolikus rádió nem egy rámenős rádió, tiszteli a másik ember véleményét, sokoldalúan mutatja be a körülöttünk zajló eseményeket. Műsorai minden emberhez szólnak, erősí-

Radetzky András vezérigazgató-helyettes elmondta, hogy a Magyar Katolikus Rádió a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Média-tanácsa több frekvenciapályázatán is nyert, így most már huszonkét analóg FM-frekvencián hallgatható az adása. Emellett műsorai podcaston, illetve mobiltelefon-alkalmazás segítségével is elérhetők.

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita

KAPOSVÁRI EGYHÁZMEGYE

„Megnyílt a szívem!”

„Elmentem egy antióchiás barátom beöltöztetésére Esztergomba. Ahogy láttam a kispapokat, nagy békét és nyugalmat tapasztaltam, ami megérintett. Megnyílt a szívem. Sötétben autóztunk hazafelé, és elfogott egy romantikus érzés, hogy Jézus megszólít, a papságra hív. Először vitatkoztam vele, hogy még nem tudom, tartok ettől, de mire hazaértünk, megszületett bennem az elhatározás. Onnantól kezdve nem számított nekem semmi. Amitől azelőtt félttem, hogy el kell mennem, ott kell hagynom mindent, változtatnom kell az életemen, egy csapásra átfordult bennem. Béke, nyugalom, biztonság és elszántság lett úrrá rajtam. Többé nem volt kérdés” – foglalja össze hivatása kezdetének történetét Antal Zsolt. Huszonégy éves volt, amikor igent mondott Isten hívására.

Egy darabig még nem osztotta meg a családjával a döntését. Először egy pap ismerősét kereste fel. Amikor hazaérkezett a vele való beszélgetésről, a fiát jól ismerő édesanya már sejtette, miért kereste fel Zsolt a papot, és sírva fogadta. Annyira féltette, hogy arra kérte, várjon a papsággal tíz évet. „Nem akartam, és nem is tudtam volna várni, olyan erős indítást éreztem. Ez

novemberben történt, és édesanyám a következő év szeptemberében már könnyebben elengedett”. Ma már mindegyik családtagja örül Zsolt hivatásának. A nagymamája különösen, de a szülei is, akiket a gondviselés azzal is megörvendeztet, hogy most nyáron ünnepelhetik a kisebbik fiuk esküvőjét.

Zsolt vallását gyakorló családban nőtt fel, a faluban szolgáló pap vonzó példa volt a gyerekek számára. Barátságos, komoly, összeszedett embert ismertek meg benne. Zsolt kiskorában gyakran utánozta a papot, otthon a családnak „misézett”, felcseperedve azonban sokáig nem gondolt a papi hivatásra. Isten hívása

azonban végül kicsalagatta a fiút a csigaházából. Nagykanizsán, a piarista gimnáziumban érettségizett. Félénk, visszahúzódozó gyerek volt, aki először csak messziről csodálta a Kaposvári Egyházmegye imatáboros közösségét. Az egyik csapat egy alkalommal Galambokon táborozott, és az egyik miséjüket Zsolt falujában tartották. „Csak néztem, milyen jól érzik magukat, és megfogott a gitáros zene. Szerettem volna köztük lenni, de nem mertem elmenni.” Tizedik osztály után tört meg a jég. Zsolt jelentkezett az imatáborba, s attól kezdve egyre több közösségi tapasztalatot szerzett az Egyházban. Tagja lett a nagykanizsai Antióchia közösségnek, és sokat köszönhet a Nyolc Boldogság közösségnek is.

A pályaválasztása azonban – mint mondja – ettől nem lett könnyebb. A jelentkezési lap kitöltésekor fogalma sem volt,

hogyan tovább. „Kényelemből a legegyszerűbb megoldást választottam. Kanizsán maradtam, a Pannon Egyetemen kezdtem informatikát tanulni, pusztán azért, hogy semmin ne kelljen változtatni, bejárhassak otthonról. Másfél év után rájöttem, hogy ez a szak nem nekem való, mégis féltem otthagyni, mert nem tudtam, hogyan tovább. A három és fél éves képzést öt évig húztam. Letettem az összes vizsgát, de a szakdolgozatot képtelen voltam megírni. Az utolsó másfél év rettenetes szenvedést jelentett.”

Zsoltot Isten hívása átalakította. A bizonyosság, hogy feladata van, bátorra és elszántá tette. Ki tudott lépni a megszokott otthoni környezetből, és elment az esztergomi szemináriumba. „Ott már magabiztos voltam. A tanulással töltött évek alatt egyszer sem kérdőjeleződött meg bennem, hogy jó úton járok-e. A diakónusszentelés óta abból a szempontból is változtam, hogy nem esik nehezemre kiállni és beszélni, ha kell. Ez

egy újabb lépcsőfokot jelentett számomra.”

Zsolt azt meséli, hogy nagyon jól érezte magát Esztergomban, segítette az előmenetelben, hogy a szemináriumban egyre nagyobb felelősséget bíznak a növendékek. Szerette a hivatáshétvégéket, a táborokat, az asszisztenciát a bíborosi miséken. Ezek jó alkalmak voltak arra, hogy a kispapok megtanuljanak alkalmazkodni, egymásra figyelni. Nehézséget az jelentett számára, hogy minden évben elment valaki, aki nagyon fontos volt számára. Vagy azért, mert felszentelték, vagy mert elhagyta a szemináriumot. De az elszakadások is segítették a belső fejlődését – mondja viszszatekintve.

Antal Zsolt az egyetlen a Kaposvári Egyházmegye szentelendői között, aki tudja, hová helyezik szolgálatra. Ahhoz a háromtagú plébániai unióhoz tartozik ugyanis, amelynek papjai közösen lát-nak el tizennégy települést. Zsolt, aki számára nagyon fontos a közösség, kegyelemként éli meg ezt. „Szeretnék közvetlen, személyes kapcsolatokat építő pap lenni” – mondja. Ezt üzeni szentelési jelmondata is: „Érted, veled.”

Trauttwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Istenhez vezetni az embereket

„A mai világban feszültséget, békétlenséget, az embert eltipró viszonyokat tapasztalunk. Ebben élünk. Ennek hátterében az istenkapcsolatból való kibillenés, a hittől való eltávolodás áll. Ezért azt tekintem a papi feladataim közül a legfontosabbnak, hogy segít-

maradt vele a lelki kapcsolatom, ő volt az első, akinek elmondtam, hogy a szerzetesi hivatás foglalkoztat.” Kretoics László elvitte őt a Szent János apostolról és Remete Szent Pálról nevezett közösségbe, a „miklósi atyákhoz”, akik Somogy megyei

ni. Ez nagyon kimerített lelki- és fizikailag. Közben eltávolodtam a templomi közösségtől, az énekkartól, amit pedig nagyon szerettem. Önmagam körüli forgásban éltem ezeket az éveket.” Ebben az állapotban érte a megtérés. Pio atya életéről olvasott egy

renddel. A rendházban éltem, tanultam, és havonta egy hetet a szemináriumban töltöttem. A munkából is ki tudtam venni a részemem, a kétféle tevékenység együtt harmonikus egyensúlyt teremtett a szerzetesi élethez. Közben láttam magam körül az atyák hiteles, példaadó életét, az Istennek és híveknek való odaadottságot. Az embereket szolgálták, a hívek pedig szeretettel, gondoskodással válaszoltak, odafigyeltek a papjaikra. Nagyon jó volt részt venni ebben.”

A közösség életét meghatározta az imaélet, a zsolozsma, a közös étkezések, az együtt végzett munka. „Reggeltől estig dolgoztunk. A munkát a reggeli és az esti ima foglalta keretbe, és napközben is volt lehetőség elcsendesedni, a bencés eszményt megélni, megteremteni

magunkban az ima és munka összhangját. Erre törekedtünk is, az elvonultság megadta a lehetőséget erre.”

Ákos haladt előre az elköteleződés útján. Elvégezte a teológiát, hittanár végzettséget is szerzett. Diakónusszentelését 2015-ben ünnepelte. 2020 júniusában a Kaposvári Egyházmegye szolgálatára jelentkezett, elhagyta a szerzetesi közösséget, de jó kapcsolata megmaradt a pap testvérekkel. „Sokat köszönhetek nekik, náluk edződtem meg. Közöttük élve megismertem a személyes istenkapcsolat fontosságát, a munka becsületét és a hit örömet. Beletanulhattam a lelkipásztori munkába. A hívek szeretete pedig növelte bennem a papi hivatás vágyát.” Egy éven át diakónusi gyakorlatot végzett Nagykanizsán. „Tisztáznom kellett magam-

ban, hogy jó döntést hoztam-e. Így szentelnek most pappá.”

Arról mesél, hogy bár a vírusjárvány sok szempontból akadályt jelentett, azért így is belekóstolhatott a közösségi életbe. Ákos nagyon szereti a fiatalokkal való találkozásokat, a hitoktatást, és szívesen foglalkozik az idősekkel is. „Nagyon készülök az Oltáriszentség és a bűnbocsánat szentségének a kiszolgáltatására.” Eddigi életére visszatekintve úgy látja, a legfontosabb feladata, hogy segítsen az embereknek újra megtalálni Istent.

Tíz év telt el az első döntése óta. Molnár Ákos úgy érzi, jó helyen van. Erős benne a hivatásával kapcsolatos bizonyosság, és örömet talál az emberek szolgálatában.

Trauttwein Éva
Fotó: Lambert

sek az embereknek újra megtalálni Istent” – vallja Molnár Ákos, a Kaposvári Egyházmegye újmisési papja. A saját megélése alapján jutott erre a felismerésre. Fiatal felnőttként, pályakezdőként eltávolodott a gyerekkorában kapott alapoktól, ahogyan ő fogalmaz, a középponttól. „A magam körül forgás, az anyagi dolgok megmérgezték az életemet, feszültté és békétlenné váltam” – mondja.

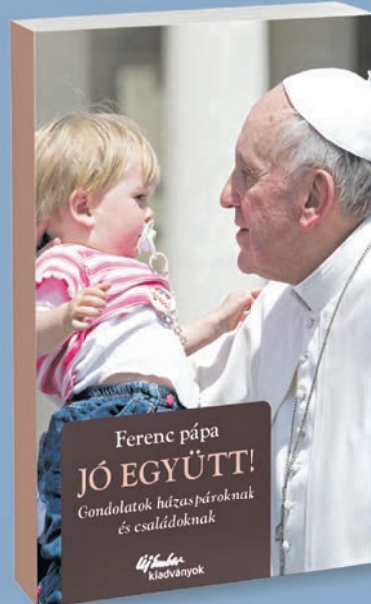
Mivel gyerekkorában megismerte a hitet, és voltak egyházi kapcsolatai, tudta, hová forduljon segítségért. A szeged-rókusi templom plébánosát, Kretoics Lászlót kereste meg, aki annak idején a hitoktatásban vezette, a szentségeket kiszolgáltatta neki. „Meg-

falvakban élnek és dolgoznak. Galbavy Jenő József prior fogadta a vendégeket, és az átbeszélgetett nap után Ákos már nem tért vissza Szegedre. 2011-ben, huszonhét évesen elhatározta, hogy elköteleződik Isten szolgálatára. „Véget ért az érettségi utáni útkeresés korszaka.”

Molnár Ákos messziről indult. Először Kaposváron, majd Szegeden tanult gyógy- pedagógiát. „Nem voltam biztos abban, hogy ez lesz a munkám, de vonzott a pedagógia és a segítő munka.” A tanulmányai idején dolgozott is, és a hangsúly a tanulásról egyre inkább a függetlenséget biztosító diákmunkára került. „Mindig anyagi problémákat próbáltam megoldá-

könyvet, s ennek hatására született meg benne a fájdalmas felismerés, hogy mi is a gondolati valódi gyökere. „Úrrá lett rajtam az erős vágy az elvonulásra, a csendre, az istenkapcsolatom újraértelmezésére.”

A miklósi atyáknál azonnal megérintette a munka és a lelki élet összhangja. A gyors döntésében az is közrejátszott, hogy Avilai Szent Terézt olvasva úgy vélte, a lelkivezetőre való ráhatározás nem más, mint a Jézusra, Isten akaratára való ráhatározás. „Rögtön szeretettel vettem körül, befogadó közeget tapasztaltam meg. Már az első nap beálltam a munkába. Hamarosan elkezdtem a teológiát Veszprémben, egyéni tan-

AZ Uj Ember KÖNYVESBOLT AJÁNLATA
AZ AMORIS LAETITIA-CSALÁDÉVBENFERENC PÁPA
JÓ együtt!

Gondolatok házaspároknak
és családoknak

1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8. (Kárpátia-udvar)
Telefon: (06/1) 266-0845 | bolt.ujember.hu

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HÍRPORTÁL

Uj Ember
kiadványok

Otthonunk a másik ember szívében van

Egyházmegyei gyermeknap Nagykálló-Harangodon

A nagykálló-harangodi egyházmegyei gyermeknapot egy év kihagyás után június 12-én 15. alkalommal rendezték meg: a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye területéről háromszáz 3-8. osztályos hittanos gyermek érkezett hitoktatók, lelkipásztorok kíséretében.

A résztvevők többsége 3-4. osztályos diák volt, akik először érkeztek

nesítették a programot, valamint a gyermekeknek volt lehetőségük pónofogaton kocsikázni, illetve a nagykállói Egészségfejlesztési Iroda is játékos foglalkozással várta őket.

Palánki Ferenc megyéspüspök széles mosollyal az arcán érkezett a gyerekek közé, hogy szentmisét mutasson be. A püspöknek a szentmise elején – meghallva a gyermekek énekét, látva csillogó tekintetüket – eszé-

csi szívem», vagy a szerelmes szívemnek szólítja a másikat, nem a testünk központi szervére gondol, hanem tágabb értelemben az emberiség középpontjáról beszél – mutatott rá Palánki Ferenc.

Tamási Áron így fogalmazott: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” Ez sem kötődik fizikai helyhez, mert bár szeretjük a házat, a lakást, ahol élünk, azért áll közel a szívünkhöz, mert ott a

a gyermeknapra, ezért nagy izgalommal várták a nagy találkozást.

A program az ajaki kamillianus nővérekkel érkező Angyal kórus műsorával kezdődött. Az ezt követő akadályverseny állomásait, feladatait a debreceni, nagykállói, kisvárdai, nyíregyházi hittanosok és a nyíregyházi cserkészek vezették. Idén a nagykállói rendvédelmi szakgimnázium diákjai is részt vettek egy-egy akadályverseny-állomáson.

A szép környezetben fekvő táborhelyen a nap további részében sok választható program várta még a gyerekeket. A máltai játszóházak húsz munkatárssal fogadták őket, s a cserkészek természetes anyagból készült érdekes, vonzó játéka is szí-

be jutott Néri Szent Fülöp, aki a gyermekek láttán a *Legyetek jók, ha tudtok* című film végén csak ennyit mond: „Mennyország, mennyország”

„Ilyen örömmel tudunk majd reményeink szerint ott lenni a Jóisten-nél, de már most, ebben a szentmisében is elővételezzük azt az örömet, hogy örökké boldogok leszünk együtt” – fogalmazott a főpásztor, majd Szűz Mária Szeplőtelen Szívének, a tiszta szívnek az ünnepén emberségünk, szeretetünk középpontjának a titkáról beszélt a jelen lévő gyermekeknek, kísérőknek, hitoktatóknak, papoknak, szerzetesnővéreknek.

„Amikor valaki azt mondja, jósívvú, az édesanyánk így becézget: »Ki-

szeretteink élnek, és így az otthonunk a másik ember szívében van. A gyermekek a szülei szívében, a házások egymás szívében, egy szeretetközösség a másik ember szívében. Ezért fájdalmas, ha valakit elveszítünk, mert kicsit az otthonunkat is elveszítjük.

Szűz Mária Szeplőtelen Szívének ünnepén arra figyelünk, hogy Mária befogadta a szívébe mindazt, amit Jézustól, Jézusról halott, vagyis magát Istent fogadta be, és ezért tudott mindig az Ő akarata szerint élni. Otthont adott Istennek a szívében, ezért Mária is otthon volt Istennél. Benne mozgott Isten szava, igéje, kegyelemmel teljes lett, és így növekedett az élete, az örök élete, egészen a földi élete végéig.

Mária gyakran el-elgondolkodtatott azon, ami Jézusról szólt. Mi mit forgatunk a szívünkben, emberségünk középpontjában? Ha Jézus tanítását, akkor én is rátalálhatok Istennek az életemre vonatkozó tervére, akaratára. Éppen ezért nem mindegy, mit engedünk a szívünkbe, emberségünk középpontjában mit forgatunk, mi az, amin el-elgondolkodunk, ami formálja az életünket.

Istent engedjük be a szívünkbe, hogy otthon lehessen bennünk, és

mi otthon lehessünk Benne, mint Mária. Ha ráérzünk ennek az ízére, boldoggá tesz bennünket, és barátai leszünk Istennek, és megtaláljuk otthonunkat Isten és mások szívében – fejezte be elmélkedését a főpásztor.

A szentmisén zenei szolgálatot látott el a nyíregyházi Magyarok Nagymatyája Főplébánia ifjúsági szkolája.

Forrás és fotó:
Debrecen-Nyíregyházi
Egyházmegye

A test útján nyitja meg a lelket

(Folytatás az 1. oldalról)

A csapatsport igazi kapcsolati erőforrás, az összetartozás megerősítése. Az ember legfőbb biológiai motivációja ugyanis nem a versenyből, hanem az együttműködésből származik. Az egység részesévé válni még nézőként, szurkolóként is felemelő érzés, mert a csoportszinkron óriási erővel bír, valósággal felszorozza az egyéni élményt. Ilyenkor alapvetően nem az eredmény számít, hanem az összetartozás intenzív átélése. Jól megfigyelhető ez a sportesemények lefutásán.

A nemes versengés pedig az alázat iskolája. A sport az élet végső céljáért folyó küzdelem példája. Bátorság, sportszerűség, önuralom, segítőkészség, kitartás. A sport tehát testgyakorlás, jellemiskola és játék.

A testkultúra az egyetemes kultúra része. Hiszünk a test feltámadásában. A testnek fontos helye és szerepe van, de ne felejtjük: lelkünket „törékeny cserépedényben” hor-

dozzuk, ahogy Szent Pál írja. A sportban megnyilvánul az ember vágya a tökéletesebb test birtoklására. Ha nem válik a kultúra kultusszá, ha a test és a lélek egyensúlyban marad, akkor képes a testet egészségesen, erősen és tisztán tartani. Jó tükröz, ami megmutatja, ki az úr a háznál.

Érdekes belegondolni abba is, hogy dédapáink életében vajon miért nem játszott olyan nagy szerepet a sport, mint napjainkban. Az egyik magyarázata ennek bizonyára az, hogy a mozgásszükségletet, az erőnlétet a munka és a hétköznapi élet bőven kielégítette. Gyalog jártak, kemény fizikai munkát végeztek, és rendszeresen táncoltak is. Mindebben erejükhez mérten a serdülő gyerekek is részt vettek, a kisebbek pedig a szabadban játszottak. Nem volt szükség konditeremre, súlyzókra és futópadra. A játék mindig közösségi volt. Kedvtelésből, határaik megismeréséért, a kapcsolódás örömeért játszottak. A magyar népi játékok nem is

ismerik a másikat ledöngölő versengést. Még a sportszerűségét is forgó csapatok játékszanak, és más ügyességi játékokban is lehet például egymás helyett futni.

De minden, ami nincs a helyén, árt, mert nem tölti be a rendeltetését. „Ha a Mérték tönkrement, / Senki, semmi meg nem ment” (Mécs László).

Ma sok tekintetben a mértéktelenség kultúráját éljük. Korunk embere szinte mindenben a túlhajsza, mértéktelen lehetőséget keresi. A „giga” teljesítmény, élvezet, gyönyör, juttatások, sebesség, testkultusz a cél, és mindenből lehet zsíros üzlet, jó pénz is.

Ebből aztán rendkívül káros aránytalanság keletkezik,

egy olyan egészségtelen specializáció, ami az átlagos, a mértéktartó, az úgymond normális megvalósulást kiszorítja. A sportban is. Alig találunk gyermekeink számára olyan sportolási lehetőséget, ami „csak” a játékot, a mozgást és a közösséget, nem pedig a pontszerzést szolgálja.

Az együttműködés helyébe mások legázolása lép, a játék öröme helyébe a vetélkedésben való minden áron győzni akarás, a fair play helyébe a nemtelen eszközök ügyes alkalmazása, a közös öröm helyébe az egyéni sztárkultusz térnyerése, a kedvtelés célú közösségi lét és az öröm-mozgás helyébe pedig az aránytalan jutalmazást ígérő megélhetési forrás és a teljesítményösztönző rendszer legalizálása lép.

A mindent leuraló versenyszellem együttműködési problémákat eredményez, amelyek nyomán szorongás, önértékelési zavarok keletkeznek. Carl Diem sportpszichológus professzor szerint a sport életünk kísérőzenéje legyen, és

ne a célja. Fontos a küzdelem, az erőfeszítés, de egyetlen sport sem ér meg egyetlen óra betegséget sem – hangsúlyozza.

A versengést is meg kell tanulni – érvelnek sokszor. Ez igaz is. De mikor? Csakis azután ezt az értéket ragyogtatta föl egy beszélgetésben. Közvetlenül a győzelem után Kemény Dénes szövetségi kapitány azt kérdezte tőle, a csapatkapitánytól: „Inkább a szerbek veszítették el, vagy mi nyertük meg?” És ő így felelt: „Biztos, hogy mi nyertük meg, mert mi nagyon szeretjük egymást.”

Uzsálné Pécsi Rita
Fotó: MTI/Kovács Anikó

Minden az Úr kezében van

Michael A. Blume apostoli nunciussal beszélgettünk

(Folytatás az 1. oldalról)

Hiszem, hogy az Úr olyan útra vezetett, amelyet nem én találtam ki, engem is az ő útjára helyezett, amelynek része a szolgálat öröme és olykor a szenvedés is. Aztán tizenöt évi római tartózkodás után ki-neveztek püspökké. Ez nem szerepelt a terveim között. Azt reméltem, hogy egyszerű misszionáriusként újra visszatérhetek a misszióhoz. Az Úr-nak azonban más tervei voltak. Most, tizenhat évvel később, íme, életem új fejezetének küszöbén állok, a nyugdíj előtt, ami a kegyelem ideje is, hogy folytassam a küldetést oly módon, ahogyan az Egyház és a missziós családom majd segít elvégezni. Minden az Úr kezében van.

– **Mi vezette arra, hogy az Egyház szolgálatát válassza, és mi az, ami ma is a legjobban lelkesíti a hivatásában?**

– Fontos volt azoknak a papoknak a példája, akiket a plébániámon megismertem. Olyan emberek voltak, akik életüket a rájuk bízott feladatnak szentelték. Vonzott a liturgia, ezért ministráltam is. Mivel harminc méterre laktam a templomtól, amelyet a Magyarok Nagyszászonyáról neveztek el, nem lehetett nem hallani a zenét, a hívek imáit, nem látni a papok jelenlétét. Gondviselésszerű dolgok voltak mindezek, amelyek a papság felé vonzottak. Ahogyan válaszoltam a hívásra, az persze nem volt tökéletes, de mint mindannyiunknak, nekem is igyekezniem kell, hogy tökéletes legyek, amint a mennyei

Atya tökéletes. Ez a terve mindannyiunk életéről. Akkor is, ha tudatában vagyunk a tökéletlenségünknek és a bűneinknek. Az Úr ma is azt mondja nekünk: „Jöjj és kövess engem!”

– **Milyen érzés ősei szülőföldjén teljesíteni szolgálót?**

– Bizonyos értelemben egy adósság megfizetése ez ennek a földnek, őseim földjének. És mindenekelőtt Isten kegyelmének, aki ezerféleképpen alakított engem. Természetesen tisztában vagyok azzal, mennyire távol állok attól, hogy megvalósítsam azt a tökéletességet, amelyre az Úr hív minket. A kegyelem azonban nagyobb a bűnnél, és nagyobb a halálnál is.

– **1995-től az Elvándorlók és Úton Lévoók Lelkipásztori Gondozásának Pápai Taná-**

csánál szolgált, 2000-től titkárhelyettesként. Fialat korában ismerte-e a kivándorlók gondjait, voltak-e személyes tapasztalatai, amelyek segítették új feladatkörének ellátásában?

– Fialat koromban még nem létezett pápai tanács az elvándorlókért. Voltak azonban katolikus szervezetek, amelyek segítették a migránsokat, a menekülteket, a magyarokat is a második világháború után. A plébánosom – akit mindenki Mons. John Sabónak hívott, mert Szabó János volt a neve – az úgynevezett Magyar Katolikus Ligával együtt nagyon sokat tett azért, hogy segítse a sok menekültet a második világháború és az 1956-os forradalom után. A szükségletekre adott válaszok hasonlóak voltak ahhoz, mint amilyen válaszokat később a pápai tanács kidolgozott. Hoz-

záteszem, az általános iskolában sok menekült iskolatársam volt, köztük számos magyar.

– **Ferenc pápa azt mondja, mi magunk vagyunk a misszió. Mit jelent ez Önnek ma Magyarországon? Melyek a legnagyobb kihívások?**

– Keresztységünk alapján arra kaptunk meghívást, hogy megosszuk másokkal az Istentől kapott hit kincseit. Gyakran kell gondolnunk erre, és imádkoznunk a Szentlélekhez, hogy legyen bátorságunk tanúságot tenni Krisztusról egy olyan környezetben, ahol a világiárvány előtt a keresztény népességnek csak tizenhét százaléka volt gyakorló keresztény, a katolikusokat és a protestánsokat is beleértve. A Covid nem javított a statisztikán. A kihívás az, hogy – amint a Szentatya mondja – újra felfedezzük: a hit nem olyan dolog, amit elzárunk egy páncélszekrénybe, hanem olyan kincs, amelyet minden megkeresztelt embernek, kinek-kinek a képessége szerint, meg kell mutatnia, hirdetni kell szavakkal és tettekkel is. Ez az Egyház küldetése, amely az első apostolok korától kezdve egészen napjainkig tart. Egyfajta bátorságra, kreativitásra van szükség ehhez, ezért árasztotta ki ránk az Úr a Szentlelket. Mindannyiunk meghívása arra szól, hogy lelkesen és örömmel osszuk meg a kegyelmet, amit kaptunk. A világi hívek előtt gyakran nagyon sok lehetőség áll arra, hogy tanús-

kodjanak Krisztusról a mindennapi tevékenységük során, az eltévedt juhokkal is találkozáva. Ferenc pápa számára ez központi jelentőségű dolog, és számunkra is annak kell lennie. Bátorság tehát, és eljön a Szentlélek!

– **Talán nem mindenki tudja, hogy a diplomáciai szolgálat mellett verbita szerzetes is. Hogyan van jelen az életében a szerzetesi hivatás?**

– A verbiták hivatása az evangélium hirdetése és az arról való tanúságtétel, különösen azok körében, akik nem ismerik Krisztust. Kötelességünk hirdetni Isten szavát minden körülmények között, használva a rendelkezésre álló fórumokat, és legfőképpen a személyes kapcsolatainkat. Magyarországon a megkeresztelt emberek között sokan vannak, akik különböző okokból elfeledkeznek erről a kegyelemről, amely megment minket. Soha nincs késő ahhoz, hogy újra tudatosodjon bennük. Újra fel kell fedezni az evangélium örömet. Ferenc pápa 2013-ban adta ki Az evangélium öröme kezdetű apostoli buzdítását. Ezt az örömet újra és újra fel kell ismerni a mindennapokban. Az evangélium nem valami teher, amely szomorúvá tesz minket, éppen ellenkezőleg: örömteli tanúságtevőkre van szükség!

– **Különleges alkalom a szolgálatában, hogy Budapest rendezi meg az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust. Mit jelenthet ez az ország Egyháza számára? Hogyan készül rá?**

– Az eucharisztikus kongresszus kegyelmi esemény, amely újra és különleges módon kínálkozik fel előttünk. „Minden forrásom belőled fakad” – ez a mottója. Egy hét reggeli imákkal, katekézisekkel, tanúságtételekkel és olyan szekciókkal, amelyeken egyházi vezetők sokasága elnököl. Meghívás ez arra, hogy újra felfedezzük nélkülözhetetlen gyökereinket. Ezért zárandókat formáját ölti, amely elvezet bennünket az Eucharisztia egy olyan tapasztalatához, amely az egész Egyházat érinti. Javaslom azt is, hogy nézzék meg a kongresszus internetes oldalát. Olyan kiindulópontokat is kínál, amelyek alapján elmélyíthetjük ismereteinket és tiszteletünket hitünk e központi misztériuma iránt.

– **Milyen tervei, megvalósítandó álmai vannak a jövőt illetően?**

– Nunciusként szeretnék továbbra is hozzájárulni az eucharisztikus kongresszusra való készülülethez. Számítlan lehetőségem adódik erre. Bizom abban, hogy a kongresszus után ellátogathatók az ország szemináriumai, a papnevelő intézetekbe. Szeretném bátorítani a kispapokat, hogy az igehirdetés szolgálatát bátran, kreatívan, örömteli módon végezzék. Életükkel tegyenek tanúságot a hit értékes misztériumáról, kincséről, a szent Eucharishtiáról.

Thullner Zsuzsanna
Fotó: Lambert Attila

SZÉKESFEHÉRVÁRI EGYHÁZMEGYE

„Nem akarom elveszíteni a változásra való képességet”

Szakács Péter tíz évet töltött katolikus iskolában, eddigi élete jelentős hányadát. Bár voltak időszakok, amikor úgy érezte, „intézményesen katolikus és kötelező minden”, mégis itt érték a meghatározó élményei: életre szóló barátokat szerzett, lelki atyára talált, és követésre méltó, hiteles példákat ismert meg a Krisztus Légioja Kongregáció (Legio Christi) szerzeteseiben. Visszatekintve nagyra értékeli, hogy az intézmény rendszeres imaéletre szoktatta, de igazán vonzó az volt számára, ami önkéntesen és szabadon maga választhatott.

Hite megalapozásához a családja is hozzájárult. Szakács Péter Nagybanán születt, itt kezdte az iskolát. A családja 2000-ben költözött Magyarországra, Kálmánháza és Budapest után Újbarok adott nekik otthont. Vallásos életet éltek, ami kamaszkorában vált igazán fontossá: a szülei példája ekkor megtartó erőt jelentett számára.

Péter Budapesten, a Szent II. János Pál Iskolaközpontban tanult, itt kapcsolódott be a munkamisszióba. Nyaranta dolgozni mentek valahová, általában külhoni közösségekhez. Kárpátalján egy család-

otthonban fogadták őket, itt röplabdapályát építettek, alapot ástak. Déván, ahol három hetet töltöttek, az iskolát festették. Délután jó néhány órán át dolgoztak, azután a gyerekek foglalkoztak, vagy kisebb csoportokban családokat látogattak. A középiskolás fiatal az egyik alkalommal meghatározó tapasztalatot szerzett itt. Így mesél erről: „A családokat látogató egyik csoportnak én lettem a vezetője. Vidámak voltunk és hangosak. Egyszer egy nagyon idős házaspárhoz kopogtunk be. A feleség nyitott ajtót, a férj ágyban feküdt, az asszony szerint napjai voltak hátra. Éreztük, itt minden egészen más, mint abban a világban, ahonnan mi jövünk. Döntenem kellett, hogy mit tegyünk. Legszívesebben magam is kimenekültem volna ebből a nehéz helyzetből, de tudtam, ha már ajtót nyitottak nekünk, ott kell lennünk velük egy ideig. Elcsendesedtünk, és együtt imádkoztunk a házaspárral. Aztán beszélni kezdtek, a feleség megnyílt előttünk, elmondta, mit érez. Tudta, hogy férje meg fog halni, tisztában volt a közeli jövővel, de el sem tudta képzelni, hogy mi lesz azután. Erős tartás és hit volt

benne, nagy szeretettel figyelt a férjére. Mindannyiunknak erőt adott. Mélyen megérintett ez a találkozás, és az, hogy mi minden fogadhat, amikor kinyílik egy ajtó.”

A valóságra összpontosítás és az alkalmazkodás Péter számára alapelvűvé vált a mindennapokban. Azt is megélte, hogy bár minden ilyen útra azért mentek, hogy másoknak segítsenek, rendszerint többet kaptak vissza, mint amennyit adtak. „Együtt dolgozni és evangelizálni, beszélgetni az emberekkel nagy élményt jelentett számunkra. Ez volt a mozgató erő, ami össze is kövált minket. A missziók azt erősítették meg bennem, hogy

a hit egy léttel teli, megvalósítható dolog.”

Az érettségi után Péter a gyógyszerészkarra jelentkezett. Másodéves volt, amikor egy reggel az egyik előadáson hirtelen azt érezte, nem itt van a helye, máshol kellene lennie. Először úgy gondolta, csak a fáradtság és az egyetem nehézsége miatt fogta el ez az érzés. Imádkozni kezdett, hogy letisztuljon benne, mit kell tennie. A lelkipapja arra intette, hogy ne kapkodja el a döntést, hagyjon időt magának, míg megérti, valóban elhívást él-e meg. Részt vett egy hivatástisztázó lelkipapoktatáson, ott kikristályosodott, hogy valóban a papság az ő

útja. Lelkipapja tanácsára tiznyolc hónapot fordított arra, hogy megtegye a döntő lépést.

Péter a szemináriumot Budapesten végezte. A Székesfehérvári Egyházmegye kispapoknak rendezett nyári táborai meghatározó élményt jelentettek számára. Diakónusi gyakorlatra Lajoskomáromba került. Az egyházmegye legdélibb pontján fekvő településen szeretettel fogadták, segítettek neki, hogy megismerje a helyi sajátosságokat. Péter örült, hogy nem vendégként, hanem a hívek között élő és szolgáló emberként lehet jelen. Legfőbb feladata a hitoktatás volt, három iskolában tanított. Szeretett a gyerekek között lenni, sokat jelentett neki a közvetlenségük. Megtanulta, hogy türelmesnek, ugyanakkor határozottnak is kell lennie, a gyerekek pedig megértették, hogy bármikor kérdezhetnek tőle, de az órát nem ök irányítják. Tanárként Péter gyakorlatot szerzett abban, hogy mindig figyeljen a csoportra és az egyes gyerekekre is, arra, hogy hol tartanak hitben, figyelemben.

Amit Péter korábban az alkalmazkodásról tanult, itt elmélyült benne. „Az ideai ta-

pasztalataim alapján úgy látom, bárhol lehet hasznos munkát végezni, de meg kell találni, hogy az adott helyen mi az, ami hasznos. Talán éppen az a legfontosabb, hogy az ember ne a saját elvárásai szerint akarjon haladni, hanem mindig az adott helyzethez igazodva. Ameddig képes vagyok az emberekhez igazodni, addig mindig nyitva áll előttem a lehetőség, hogy jobb pap legyek. Erre törekszem, és remélem, megmarad bennem a változásra való képesség.”

Arra a kérdésre, hogy mi ad neki erőt a hétköznapi munkában, mosolyogva válaszolt. Azt mondja, hogy a nagyon katolikus válasz úgy hangzana: az ima meg az istenkapcsolat. Ez valóban az alap. De szeretne pontosabban felelni, ezért így fogalmaz: „Ha valami nehezre esik, de mégis felvállalom, és megpróbálom a legjobbat kihozni belőle, abból mindig valami jó születik. Ami nekem nehéz és küzdelmes, azzal sokat adhatok másoknak. Ezért úgy érzem, mindig érdemes beleállni a feladatokba.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Egyházi zenei rovatunkat *Mértékadó* című kulturális mellékletünkben olvashatják.

IMAÓRA

Kút-völgyi Szűz Mária Engesztelő-kápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárzsentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: 1125 Budapest, Galgóczy u. 49. (BKK: Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig)

Csobánka-Szentkúton a régi hagyományokhoz híven folytatódna a nagy múltú elsőszombati szentmisék. 2021. május 1-jétől október hónapig minden első szombaton a Szentkúti kápolnában fél 11-kor kezdődő ünnepélyes engesztelő rózsafüzér-imádságra és a 11 órakor kezdődő szentmisére várják a zarándokokat a festői szépségű Mária-kegyhelyen. A kegyhely Sárlos Boldogasszony-napi búcsúját az ünnep másnapján: július 3-án, az első szombati szentmisén, 11 órakor tartjuk.

„Van egy jó hely, oda megyek, Lerakom ott a terheket!”
A Szent Imre-kápolna Szeretetláng imacsoportja örömmel értesít minden érdeklődőt, hogy több mint egy év után, július 1-től újra a kápolnában engesztelőnk, imádkozunk. Istennek legyen hála! Honlapunkon www.szeretettlang.info.hu keresztül elérhetőek vagyunk. Programjaink: 2021. július 1., csütörtök 17 órakor szentmise, 18 órakor szentségimádás, szeretetláng-imaóra. Július 2., péntek 17.30 órakor Feltámadás útját (Öröm útja) járjuk. Július 5-én, hétfőn lesz kápolnánk szentségimádási napja. 10 órától 17 óráig, az Oltárzsentségben jelenlévő Jézus Krisztus várja mindazokat, akiknek van megköszönni valójuk, van kérésük, és szának időt egy kis csendes beszélgetésre az Úrral. 17 órakor kápolnánk igazgatója szentmisét mutat be. Július 15-én, csütörtökön 17 órakor szentmise, 18 órakor szentségimádás lesz édes Hazánkért! Minden magyar imádkozzon minden magyarárt! Szeretettel várunk!

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: 2021. július 6., kedd; augusztus 6., péntek; szeptember 6., hétfő; október 6., szerda; november 6., szombat; december 6., hétfő. A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiséket 7 órakor, a Magyar Katolikus Rádió adásával egy időben a Szent István Rádió is közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból.

A Boldogasszony Imaszövétség tagjai a kért imaszándékok mellett rendszeresen másért is fohászkodnak égi Édesanyánkhoz a hét minden napján: hétfőnként az egyedülállókért és a magányosokért, keddenként a katolikus oktatási intézményekért és a fiatalokért, szerdánként az állami és az egyházi vezetőkért, péntekenként az idősekért, a betegekért és a szenvedőkért. Továbbra is szeretettel várják a híveket a tagok sorába. Csatlakozni az egész év folyamán bármikor lehetséges. Bővebb információ: <https://pecsiegyhazmegye.hu/cimke/imaszovetseg>

Virrasztó imaóra – matutínium (énekel zsolozsma) a Kút-völgyi Szűz Mária Engesztelő Kápolnában július 8-án, csütörtökön, 21 órától Nagy Ákos kamagy vezetésével. Utána szentmise és éjszakai virrasztás. Cím: 1125 Budapest, Galgóczy u. 49. (BKK: Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig).

ADÁSVÉTEL

JÓ ANGAL KÖNYVESBOLT Budapesten, a Ferenciek terén. A Pax Kiadó könyvei is megtalálhatóak kínálatunkban. Kapható: Sienai Szent Katalin: Dialógus, Lélekmentő füzetek, Valtorta Mária-könyvek, stb. Tekintse meg kedvezményes ajánlatunkat is! www.joangyal.hu, T.: 06/20-775-2453

ÁLLÁS

A ZALAEGERSZEGI SZÜZ MÁRIA SZEPLŐTELEN SZÍVE PLÉBÁNIA kántort keres. Jelentkezés fényképes önéletrajzzal és a munkabérigény megjelölésével a zeg3@martinus.hu e-mail-címre küldött levélben. Bővebb információk: <http://zeg3.martinus.hu>

ÉLETJÁRADÉK

HA ANYAGI GONDJA VAN, és kevés a pénze az élethez, életjáradéki szerződést kötnék Önnek ingatlanért cserébe, otllakás nélkül. Nagy összegű készpénzt és havi járadékot kínálok. Leinformálható család vagyunk. T.: 06/20-941-6368

INGATLAN

BUDAPESTEN, A NYUGATI PÁLYAUDVAR KÖZELÉBEN liftes ház 3. emeletén, 36 nm-es, egyszobás, álló galériás, bútorozott, felszerelt lakás egy vagy két nemdohányzó diáklánynak vagy fiatal párnak, 180 eFt/hó + közös költség + 2 hónap kaució díjért hosszú távra kiadó. Állatot nem lehet hozni. Közjegyzői szerződés aláírása után költözhető. Érdeklődni: 06/20-373-7090

LELKIGYAKORLAT

MEGNYITOTTUNK! Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház (2016 Leányfalu, Móricz Zsigmond út 139.): Július 7-én 18 órától 10-én 13 óráig „Ne félj, nem ítélek el. Kiút az abortusz okozta fájdalomból”. Lelkigyakorlat Kovács Ferenc diakónus és Kovácsné Treer Mária mentálhigiénés lelkigondozó vezetésével. Július 29-én 18 órától augusztus 1-jén 13 óráig Kardos Csongor ferences házfőnök atya lelkigyakorlata. Részvétel védettségi igazolással lehetséges. Elérhetőség: 06-26-383-212, 06-30-466-0749

BÚCSÚ

Szent László búcsú Búcsúszentlászlón. 2021. június 27-én, vasárnap 9 órakor dr. Varga István ny. rektor, 11 órakor Varga László kaposvári püspök mutat be szentmisét. Közreműködik a templom Szent László kórusa, valamint a Zala Brass fúvósegyüttes.

ZARÁNDOKLAT

Országos roma zarándoklat Mátraverebély-Szentkúton 2021. július 3-án, szombaton 10 órától Boldog Ceferino születésének 160., vértanúságának, mennyei születésnapjának 85. évfordulóján. Bővebb információ: <https://boldogceferino.intezet.hu>

KIÁLLÍTÁS

Eucharisztikus csodák a világban” és a „Népek igaza” Isten szolgálja Márton Áron püspök hitvallóiról készült kiállítás tekinthető meg a Budapest, VIII. kerület Tisztviselőtelep Magyarok Nagyasszonya téri (volt Rezső téri) Magyarok Nagyasszonya-templomban június 4-től szeptember 12-ig vasárnaponként 10-12 óráig, hétköznap a szentmisék alkalmával. Mindenkit szeretettel hívnak és várnak.

HALÁLOZÁS

A Boldogasszony Iskolanővérek tudatják, hogy szeretett nővérük, Rózsa M. Julitta (Slebina-pusztá, 1941. január 30. – Budapest, 2021. június 9.) életének 81., fogadalmas életének 58. évében a Mennyei Atya házába költözött. 2021. július 7-én 10 órakor háláadó szentmisét mutatunk be érte a Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont kápolnájában (Budapest IX., Knézych u. 3-13), temetése ugyanaznap 12.45-kor lesz a Rákoskeresztúri új köztemetőben.

Az Egri Főegyházmegye a papság, valamint a rokonság nevében fájdalommal és a feltámadásba vetett hittel tudatja, hogy Pataky Vidor c. kanonok, c. esperes, ny. plébános életének 89., áldozópapságának 65. évében, június 8-án a Jászládányi Idősek Otthonában szentségekkel megerősítve elhunyt. Az érte mondott szentmisét június 17-én a jászládányi templomban mutatták be, majd a jászapati temetőben helyezték örök nyugalomra.

RÉGISÉG

EGYKORI PIARISTA diák antikvitása régiséget vásárol. T.: 06/20-980-7570

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI. kerület, Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

TÁRSKERESŐ

69/190 CM, humán és közgazdasági érdeklődésű közgazdász római katolikus férfi hasonló érdeklődésű, független, magas, csinos, nemdohányzó, budai vagy belvárosi diplomás hölgy ismeretségét keresi, 64-69 évig. Telefonszamos válaszelevelét a Kiadóba kérem. Jelige: hit és szeretet.

56/168 CM humán érdeklődésű, római katolikus, kedves hölgy hasonló érdeklődésű, független, nemdohányzó, diplomás úr ismeretségét keresi 66 éves korig. Telefonszamos válaszelevelét a Kiadóba kérem. Jelige: „eucharisztia”

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

TÖBB ÉVTIZEDES tapasztalattal vállaljuk ólomüveglakok restaurálását, tervezését, kivitelezését. Tóth Erzsébet tel.: 06-20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

**A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA
EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN
URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT,
valamint
ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.**

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartási ideje

Hétfő – péntek: 10 – 16.30 óráig. Telefon: 1/203-8912

Plébániairoda nyitvatartási ideje

Hétfőtől péntekig: 10 – 11.30 és 13.00 – 16.30. Tel./fax: 1/203-8915

Templomunk misere ndje

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00. Szombaton 7.00, 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.

Internet: <http://szentgellertplebania.hu>

E-mail: iroda@szentgellertplebania.hu

ZARÁNDOKLATOK A VIA SACRA-VAL:

ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE

2021. július 23-25. | 3 nap | 49.900 Ft/fő

Lelkivezető: **Deák Csaba** parókus

ZARÁNDOKLAT ERDÉLYBE

2021. augusztus 5-9. | 5 nap | 74.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT

2021. augusztus 17-22. | 6 nap | 169.900 Ft/fő

Lelkivezető: **Fernandes Loyd** verbita atya

ASSISI SZENT FERENC NYOMÁBAN

2021. augusztus 18-22. | 5 nap | 124.900 Ft/fő

Lelkivezető: **Kercza Asztrik** ferences atya

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

2021. augusztus 23-29. | 7 nap | 164.900 Ft/fő

Lelkivezető: **Virth József** kapucinus atya

www.viasacra.hu | +36 20 500 5050

A hirdetések
tartalmáért és azok valóságáért
a hirdető vállal felelősséget.

Piliscsabán

a Nagyboldogasszony Ház

idősek otthona

festőien szép környezetben,
kiváló közlekedési adottságokkal,
szívnvalas ápolás-gondozás biztosításával,
nyugodt, családias légkörben várja
hölgy lakók jelentkezését.

2081 Piliscsaba, Kálmán király útja 15.

Tel.: +36 30 816 0205

E-mail: nbahaz@invitel.hu

Ünnepi üzenetküldő

Köszöntse szeretteit az *Új Ember* hasábjain!

Üzenjen névnap, születésnap, házassági évforduló alkalmából, küldje meg gratulációját gyermek születéséhez, sikeres vizsgához vagy más örömteli pillanathoz!
Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a települést, ahol él, az aprohirdetes@ujember.hu címre.

Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni,
a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán és a Digitalstandon
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2021. JÚNIUS 21.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körössy László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fabián Attila, Gátas Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz
Olvasószerkesztő: Kodlík Bernadett
Korrektor: Szántó István • **Tördelés:** Mészáros Ákos
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • **Tel.:** +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>
Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

A Szent István Társulat gondozásában a közel-múltban jelent meg Tóth Tamás egyháztörténész, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára Hungaria Rómából – Tanulmányok az új- és jelenkori magyar egyháztörténelemből című kötet, melynek bemutatóját június 15-én tartották a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jogtudományi Karának II. János Pálról nevezett dísztermében, nagy érdeklődés mellett.

A kötetben Tóth Tamás az elmúlt majd két évtizedből több kutatási eredményét összegzi, a tizenöt éves háború (1591/93–1606) korától egészen napjainkig, kronologikus elrendezésben.

A könyvet Erdő Péter bíboros, prímás, Molnár Antal igazgató (Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézete), a Pápai Történettudományi Bizottság tagja és Soós Viktor Attila történész, a Nemzeti Emlékezet Bizottság tagja mutatták be.

Erdő Péter bíboros kifejtette: egyértelmű, hogy a kötet szerzője szigorúan tartja magát a szakmai fegyelem szabályaihoz. Egyháztörténelemmel foglalkozik, és meghatározott területre, korszakra vonatkozóan. Ezenkívül nagyon jelentős, hogy magyar, zömében a Kalocsai Főegyházmegye területére és kérdéseire vonatkozó írásokat találunk a kötetben. Természetesen vannak benne más témájú írások is, melyek a mártírokra vonatkoznak. Ezek közül a Délvidéken mártírhaltalt halt papokról szólók a Kalocsai Főegyházmegyével kapcsolatosak, de találunk írásokat Romzsza Tódor görögkatolikus vagy Meszlényi Zoltán római katolikus püspökökről is, akiket ma már a boldogok sorában tisztelünk. Nagyon fontos, hogy egy-egy intézményes esemény története köré is korrajzot nyújt a szerző, ilyen például a Tanácsköztársaság és a Szentszék kapcsolata, vagy a Vatikán és a magyar ál-

Hungaria Rómából

Bemutatták Tóth Tamás egyháztörténész tanulmánykötetét

lam közötti diplomáciai kapcsolatok újrafelvétele 1990-ben.

Az 1919-es Tanácsköztársasággal kapcsolatos eseményeket felidézve Erdő Péter emlékeztetett: olyan súlyos egyházellenes intézkedések történtek, amelyek később, az ötvenes években köszöntek vissza. Méltatóan szölt elődjének, Csernoch János bíboros, hercegprímás diplomáciai képességéről. Az 1990-es rendszerváltozással kapcsolatban Erdő Péter arra emlékeztetett, hogy Romániában az 1950-es években még működhetett a nunciátúra, miközben a görögkatolikus egyház már teljesen be volt tiltva, a latin püspökök pedig börtönben voltak. Magyarországon viszont 1945 áprilisában kiutasították a nunciust és a nunciaturát. Ma már rendelkezésre állnak azok a dokumentumok, amelyek megmutatják Sztálin szerepét. Churchill eredeti terve az volt, hogy Magyarországon is lesz bizonyos angol befolyás. Sztálin ezt meg akarta akadályozni. Pontosan tudták, kik lehetnek azok, akik a nyugati hatalmakkal együttműködnek.

Wallenberg, a nuncius és az egész nunciátúra, vagy akár gróf Bethlen István is, gyanús-nak számított. Őket tehát el kellett távolítani. 1990 elején az Országgyűlés elfogadta a vallás- és lelkiismereti szabadságról szóló törvényt, ami a feltétele volt annak, hogy a Szentszék felvegye a diplomáciai kapcsolatot Magyarországgal. Ez meg is történt 1990 tavaszán.

Erdő Péter bíboros szerint Tóth Tamás kötetét mint a közelmúlt dokumentumát érdemes tanulmányozni, és úgy is, mint egy olyan gyűjteményt, amely tágabb horizontot ad, akár földrajzilag, akár történelmileg, és segít abban, hogy a mostani kérdésekre helyes válaszokat találjunk.

Molnár Antal elmondta: a szakmában gyakran kritika éri azt, aki tanulmánykötetet állít össze, kifogásolva, hogy azokat a munkáit már egyszer megjelentette, minek még egyszer kiadni. A Pápai Történettudományi Bizottság tagja szerint viszont egy jól átgondolt és felépített tanulmánykötet sokszor értékesebb lehet egy monográfiánál is, abból a szempontból mindenképpen,

hogy a szerző történetírói profilját sokkal jobban bemutatja, mint egy monográfia. A jó tanulmánykötetben van egy erős fonál, az egész kötetet végigvonuló gondolat, amely megmutat valamit a szerző történetírói profiljából. Tóth Tamás e köteté maximálisan megfelel ennek a kritériumnak. Molnár Antal a könyv első tíz tanulmányát ismertette, amely a 16. század végétől 1867-ig terjedő időszakot mutatja be, kiemelten fókuszálva a Kalocsai-Bácsi Főegyházmegye történeisére.

Az elmúlt másfél év az egész világon a koronavírus-járványról szólt. Ebből a szempontból különösen érdekes a Járvány idején. Lelkipásztori útmutató 1739-ből című tanulmány. Patachich Gábor kalocsai-bácsi érsek lelkipásztori utasítása ismerős lehet számunkra is – emelte ki Molnár Antal. – Tesztelésről ugyan nincs benne szó, de a betegség eltilkolásának tilalmáról igen, ami halálos bűnnek számított. A szertartásokat csak szabadtéren lehetett megtartani, elrendelték a rendezvénytilalmat, különösen zenés-táncos eseményeken fi-

gyelmeztettek a megfelelő távolságtartásra. A főpásztor külön hangsúlyozta az Egyház szerepét a hívó közösség összetartásában.

Molnár Antal szerint Tóth Tamás kötetének legnagyobb érdeme, hogy folyamatosan kitekintést nyújt a római központra és a helyi realitásokra is. Így a könyv nem lett sem provinciális, sem pedig valamiféle madártávlati kép, aminek a veszélye sokszor fennáll azoknál, akik csak római forrásokból dolgoznak, és így az egyháztörténelem elveszti élettelségét. Molnár Antal azt is megemlítette, hogy Tóth Tamás tanulmányai megjelentek franciául, olaszul, németül, így bekerült a nemzetközi tudományos vérkeringésbe.

Soós Viktor Attila idézte Jézusnak a talentumokról szóló

zed munkásságába ad betekintést. A második rész a 20. század egyháztörténetével foglalkozik. A történész a következő szempontok alapján csoportosította a tanulmányokat: konfliktusok, válságok, az Egyház reagálása az új helyzetekre, a Kalocsai-Bácsi Főegyházmegye története, mártírium, helytállás, magyarszentszéki kapcsolatok.

Érdekes végiggondolnunk, hogy mit köszönhetnek az egyháztörténészek, a kutatók, a nemzet, az Egyház Tóth Tamás eddigi életútjának, kutatómunkájának – mondta Soós Viktor Attila. Hozzátette: pályája erősen kötődik az Örök Városhoz, és fontos egyházi tisztségei mellett mindvégig végzett egyháztörténeti kutatásokat. Visszatérve a talentumokra a történész azt fejtette, hogy majd el kell számolnunk Isten előtt a talentumainkkal – Tóth Tamás jól áll a köztes időben.

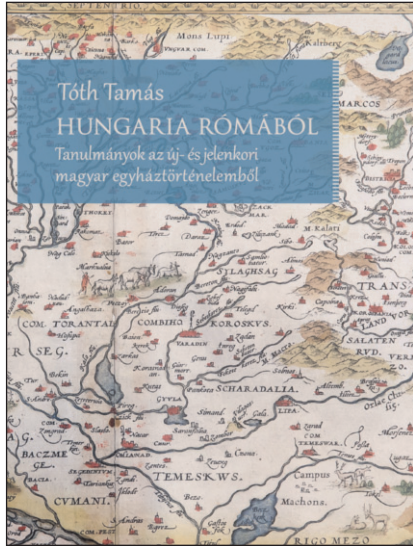
Az elhangzottakra reagálva Tóth Tamás köszönetet mondott a könyvét ismertető három előadónak, kiemelve, hogy Erdő Péter bíboros mindig figyelemmel kísérte egyháztörténeti munkásságát, számíthatott tanácsaira. Hozzátette: egy könyv bemutatója olyan, mint egy keresztes – örülünk, hogy megszületett a tudományos gyermekünk.

Az est műsorvezetője Sümeghy Kata volt. A könyvbemutatón jelen volt Michael August Blume vatikáni nagykövet, Kuminez Géza, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora és Semjén Zoltán miniszterelnök-helyettes.

Zenei szolgálatot végzett fulván Lengyel Jázmin, zongorán Horváth Andrea. Mindketten a Weiner Leó Katolikus Zeneiskola és Zeneművészeti Szakgimnázium növendékei.

(Tóth Tamás: Hungaria Rómából című köteté megvásárolható az Új Ember könyvesboltban.)

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

példabeszédét Máté evangéliuma alapján. A történész kifejtette: érdemes az embernek bizonyos életszakaszaiban megállnia és mérleget készítenie. Hogyan teljesítette azokat a feladatokat, amelyeket a Jőisten rábízott, hogy építse Isten országát. Jó alkalom ezt megtenni, ha egy életút egy szakaszát lezáró, összegző kötet készül. Ez a kötet két évti-

Pap- és diakónusszentelést ünnepeltek Keszthelyen

Udvardy György veszprémi érsek június 18-án Mokos János diakónust áldozópappá, Tüttö Ágoston papnövendéket pedig szerpappá szentelte a keszthelyi Magyarok Nagyasszonya-plébániatemplomban. A szertartáson Márfi Gyula nyugalmazott érsek, valamint a Veszprémi Főegyházmegye papsága koncelebrált.

A szentelés szertartása előtt Takács István általános helynök kérte a főpásztort, hogy szentelje fel Tüttö Ágostont a szerpapi szolgálatra, Mokos Jánost pedig az áldozópapi szolgálatra. Udvardy György érsek a szentbeszédében így fogalmazott: „Egyházunk ünnepel, mert két kiválasztott a mai evangélium tanúsága szerint megtalálta életének kincsét, és szívét ebbe a kincsbe helyezte. Jézus sokszor beszél kincsről, annak megtalálásáról. Az ember mindent föláldoz azért, hogy a kincs, ami a szívében van, teljesen az övé legyen.” Isten országáért mindent képesek vagyunk odaadni, mert fölfeleztük benne az életünket, a hivatásunkat.

Jézus tanításának középpontjában Isten országa áll. Arról tanít, hogy mindaz, aki ehhez az országhoz tartozik, boldog. „Tanít arról is, hogy mindaz, aki ennek az országnak a törvényei szerint él, soha nem veszíti el a kincset, amit megtalált, amihez a szívét odakötötte. Jézus nemcsak beszél erről, hanem élete példájával is előttünk jár” – hangsúlyozta az ér-

sek. Az ő igaz és drága kincse az Atya, akinél a szíve van. „Legyetek annak a népnek a tagjai, a szolgálói, annak a közösségnek szolgálói, amelybe a szentség révén beletestestülök. A krisztusi életmód megélésére vállalkoztok, és a tanító Krisztust is követni akarjátok.”

Krisztus nem csak életének egy részére, nemcsak annak egy bizo-

nyos területére hív, hanem a teljes életére, amelynek forrása és középpontja halála és feltámadása. „A ti szentségben való életetek sem értelmezhető enélkül a meghaló, de feltámasztó gesztus nélkül. Isten országát képviselitek, ahhoz ragaszkodtok, a föllet kincsről tesztek tanúbizonyságot akkor, amikor részt vállaltok és kaptok az Egyház evangéli-

umot hirdető küldetésében. Azért imádkozunk ebben a szentmisében, a szentség ünneplésében, hogy ez a legbensőségesebb gesztus, titok, ami ott van a szívetekben, az egész Egyház számára üdvösséget termő ajándék legyen. Imádkozzunk ezért!” – fejezte be szentbeszédét Udvardy György érsek.

A szentbeszéd után a szerpappá szentelendő ígéretet tett feladata hűség vállalására, majd az áldozópapjelölt is a főpásztor elé járult, és letérdelve tiszteletet és engedelmeséget ígért az érseknek és utódainak. A Mindenszentek litániája alatt a jelöltek arcra borulva, a hívek letérdelve imádkoztak. Ezután az érsek a két kezét a szerpappá szentelendő fejére tette, és elmondta a felszentelő imádságot. Majd az áldozópappá szentelendő fejére helyezte kezét a főpásztor, azután pedig a jelen levő papság is, és elhangzott a felszentelő imádság. A felszentelt áldozópap együtt mutatta be a szentmisét főpásztorával, az újonnan felszentelt diakónus pedig segítségére volt a legszentebb áldozat bemutatásában.

Forrás és fotó:
Veszprémi Főegyházmegye

Szilárd kősziklára

A tihanyi királykripta régészeti feltárása

Minden részletre kiterjedő régészeti feltárás és műemléki falkutatás kezdődött április 30-án a tihanyi apátság királykriptájában. Az eddig elvégzett munkák eredményeiről tartottak sajtótájékoztatót június 14-én az apátság látogatóközpontjában.

A tihanyi altemplomként emlegetett szentélyben 1953-ban végzett, majd az 1990-es években zajló részleges kutatások több fontos kérdést megválaszolatlanul hagytak a XI. szá-

a kriptá – múltjának mélyreható megismerését követően – kutatóinak szakmai konszenzusával a lehető leghitelesebben újuljon meg.

Takács Ágoston vezető régész, bencés öregdiák az 1055-ben alapított apátság építéstörténetének fontosabb állomásait villantotta fel: 1526 után végvárrá alakították, 1701-ig hadi célokat szolgált; eredeti rendeltetését visszanyerve, 1720 és 1760 között a visszatért bencések barokk stílusban építették újra. Az apátságot 1899-ben felújították, a királykripta historizáló díszítőfestést kapott, amit akkor távolítottak el, amikor 1953-ban sor került az altemplom említett részleges régészeti feltárására. A jelenleg zajló munka friss eredményeit az időben és az ásatási rétegekben visszafelé haladva László Gyula és Nagy Emese kutatásaitól mutatta be. A visszatemetett földrétegből a XIX. századi színes, festett vakolat számtalan töredéke került elő. A XVIII. századra egy I. Lipót idejéből való, magyar veretű pénzérme és egy korabeli mellkereszt utal. A XVI–XVII. század végvári küzdelmeiről lőszermaradványok, szakállas puskákhoz használt ólomgolyók tanúskodnak. Az altemplom középkori átalakítását valószínűsíti az a Luxemburgi Zsigmond-kori parvus (ezüsterme), amelyet a napokban találtak meg a régészek az ásatási területen. Egy ponton pedig sikerült rálelni a kriptá XI. századi jároszintjére, a kőpor felhasználásával öntött padló maradványaira is.

Mivel a falkutatást végző Simon Anna nem tudott részt venni a sajtótájékoztaton, Takács Ágoston olvasta fel a rövid beszámolót, amely a középkori falazat, illetve a vakolatréteg szondázásáról szólt. Simon Anna műemléki szakértőként a kriptá legkorábbi részleteinek minél pontosabb bemérésével és feltérképezésével foglalkozik. A munkálatok keretében többek között kibontották az egykori kolostori átjárót, a nyugati oldalon, a barokk kori fülke mögött pedig annak középkori előzményét gyanítja, ami egy apró, a királyi szentélybe betekintést engedő ablaknyílás lehetett.

Mende Balázs Gusztáv paleoantropológus a királykriptából kiemelt csontmaradványokat vizsgálja. A tihanyi altemplom ma ismert „visszaromanizált”, sallangoktól megtisztított formáját az 1953-as feltárása után alakították ki. A déli falból kiemelve ekkor fektették le a középhajóban a sodort nyelű körmeneti ke-

Takács Ágoston

Mihályi Norbert Jeromos perjel köszöntője a látogatóközpontban

zadi épületről és az alapítók sírjairól. Tisztázásra vár a középkori templom formája, a királykripta és a középkori templom építészeti viszonya, a kriptá boltozatának eredetisége, ahogy az ide temetkező I. András király és fia, Dávid herceg sírhelye, illetve a kriptában korábban feltárt további sírok keltezése és értelmezése is. Még nem derült ki, hogy az 1953-ban az altemplom közepére helyezett faragott márványlap alól újra kiemelt, három faládba „csoportosított” emberi maradványok a kriptá temetkezéseinek melyik fázisát reprezentálják. Erre a kérdésre most szénizotópos datálási módszerrel próbálnak választ adni a kutatók.

A Tihanyi Bencés Apátság honlapján olvasható információk szerint *A tihanyi királykripta multidiszciplináris kutatása* címen futó projekt az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat kezdeményezésére, annak pénzügyi támogatásával jött létre. Az apátságban a Bölcsészettudományi Kutatóközpont koordinálásával, Takács Ágoston régész vezetésével zajlanak a munkálatok. A projekt irányítója Szovák Kornél professzor; a feltárásban és a leletanyag feldolgozásában az ELTE BTK, a PPKE BTK, valamint a Magyar Nemzeti Múzeum visegrádi Mátyás Király Múzeuma kutatói és a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum munkatársai is részt vesznek.

Június 14-én az eddig elvégzett munkák eredményeiről tartottak sajtótájékoztatót az apátság látogatóközpontjában. A Tihanyi Bencés Apátsági Múzeum igazgatója, Barkó Gábor Ágoston vezette be az egyórás – terepbejárásal záruló – programot. Először Mihályi Norbert Jeromos perjel kapta meg a szót, aki Lécs Ágoston tihanyi apátnak, a barokk templom építetőjének portréján szereplő feliratra utalva a „supra firmam petram”, vagyis a „szilárd kősziklára” emelt, királysírt őrző apátság nemzeti és kulturális értékéről, az itt imádkozó bencés közösség aktív spirituális jelenlétéről szólt. Az immár ténylegesen is a „tihanyi sziklaalapot” érintő multidiszciplináris kutatás jelentőségét méltatta, amelynek célja, hogy

Mende Balázs Gusztáv

resztet ábrázoló XI. századi – feltételezhetően az egykori királyi sírt fedő – mészkőlapot. A márványlap alatti betonteknőben, három ládában helyezték el a Malán Mihály antropológus által a királykriptá legmélyebb temetkezéseire tartozónak gondolt csontmaradványokat. Jelenleg e három kiemelt faláda tartalmának elemzése zajlik. A mostani vizsgálatok közvetlen célja nem a „királyi csontok” kutatása. Szénizotópos kormeghatározással először is azt szeretnék megállapítani, hogy a maradványok között egyáltalán vannak-e a kriptá korai temetkezési fázisából származó csontok. Ha a

HÍREK KÉPEKBEN

● **Tanév végi hálaadó szentmisét** mutatott be június 15-én Varga László, a Kaposvári Egyházmegye főpásztora a nagybajomi Jézus Szíve-templomban. A Kolping Katolikus Szakgimnázium Te Deumán Horváth András nagybajomi plébános koncelebrált. A főpásztor prédikációjában a szeretetben való növekedésre buzdította a diákokat, tanárokat és a szülőket.

● **Cserhádi Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergombudapesti segédpüspök** június 12-én szentmisét mutatott be Budapesten, Mindszenty József bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek Conti utcai egykori börtöncellájában.

● **A Szeged-Csanádi Egyházmegye katekétái** idén újra együtt ünnepelték a Te Deumot, melynek a szegedi Piarista vértanúk temploma adott otthont. A tanév záró szentmisét Kiss-Rigó László püspök mutatta be, aki az ünnep végén átadta az egyházmegye által alapított Pro Catechesi-díjakat. A nap vendégelőadója Zsuffa Tünde író, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus sajtófőnöke volt. Fotó: Tapodi Krisztián

radiokarbon-vizsgálatok igazolják a XI–XII. századi eredetet, akkor reális célkitűzés a DNS-kutatás elvégzése; ha viszont a kapott adatok jóval későbbinek mutatják a maradványokat, a DNS-vizsgálatnak az Árpád-házi temetkezések kutatása szempontjából értelem-szerűen nincs relevanciája.

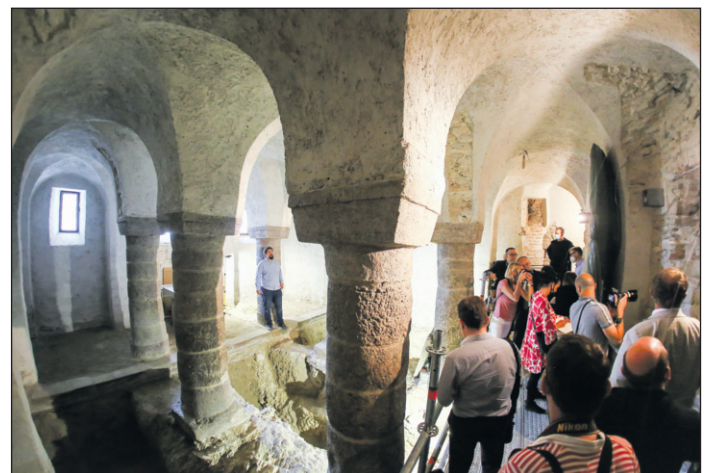
A *Pozsonyi krónika*, a *Képes krónika* és a *Gesta Hungarorum* egyaránt utalt a királyi temetésre, I. András és Dávid herceg tihanyi sírjára. A maradványok későbbi sorsáról keveset tudunk. Egy XVIII. századi „szemtanú”, Bél Mátyás evangélikus lelkész, történelem- és földrajztudós egyik munkájában megjegyezte: „A templom közelében megvan az a kis kápolna, amelyben András királynak lábszárait ma is mutogatják. E lábszárakból mintha csontdaganatok dudorodnának ki. Azt állítják ugyanis, hogy András király, akit közönségesen »Köszvényesnek« neveztek, ideg- és lábfájdalmakban szenvedett; életét a Bakony erdőségeiben fejezte be, s ebben a Szent Ányosnak szentelt és tőle 1055-ben alapított apátságban temették el.” Az e „jellegzetességekről” szóló információk persze a jelenleg rendelkezésre álló anyagok azonosításában ma már aligha segíthetnek.

1953-as ásatási jelentésében László Gyula is csak a feltételezéseit tudta megosztani: „A déli hajó végében lévő, sziklába faragott és kőlapokkal kirakott és fedett, másodlagosan megkisebbitett »koporsóban« a többi, eddig mutatkozó csontoktól patinásodásban erősen eltérő koponya, hosszúságos anyagot találtunk.” Elképzelhető, hogy ezek a sötétebb, valamivel „kezelt” csontok a királyi relikviák, az ily módon „tartósított” földi maradványok lehetnek.

A három láda tartalmát feldolgozó antropológus szakemberek feladata a csontanyag elsődleges tisztítása, azok osteológiai vizsgálata, „hitelesítése”; a maradványok alapján a bete-

metettek számának meghatározása, nemi és korcsoporti besorolásuk, valamint az „egyének” részletes morfológiai (alakot), metrikus (méréses), illetve paleopatológiai (betegségek-re, halálokokra vonatkozó) elemzése.

Mende Balázs Gusztáv a vállalkással kapcsolatban elmondta: augusztus közepére tervezik a csontmaradványok szénizotópos kormeghatározását, szeptember elején kerülhet sor a DNS-vizsgálatra, és szeptember végére várható a paleoantropológiai vizsgálatok eredményeinek összegzése.

A sajtótájékoztató keretében felnyitották az ásatás területén megtalált, 1953-ban elhelyezett „időkapszulát”. A zöld sörösuveg száját azonban hiába cementezték be vastagon, ez nem tudta megóvni a nedvességtől a belecsúsztatott ívet. A papír pernyeként foszlott szét a szabad levegőn; a palackposta üzenete így ismeretlen maradt.

A találkozó végén a jelenlévők a sziklaalapig felásott altemplomban láthatták mindazt, amiről az előadók a látogatóközpontban beszéltek. A feltárást június 7-től minden Tihanyba látogató megtekintheti egyénileg, de előre bejelentkezve akár szakértők vezetésével is.

Pallós Tamás
Fotó: Lambert Attila